

SVENSK FISKERI TIDSKRIFT

Blåsjön efter regleringen.

Se artikel sid. 77.

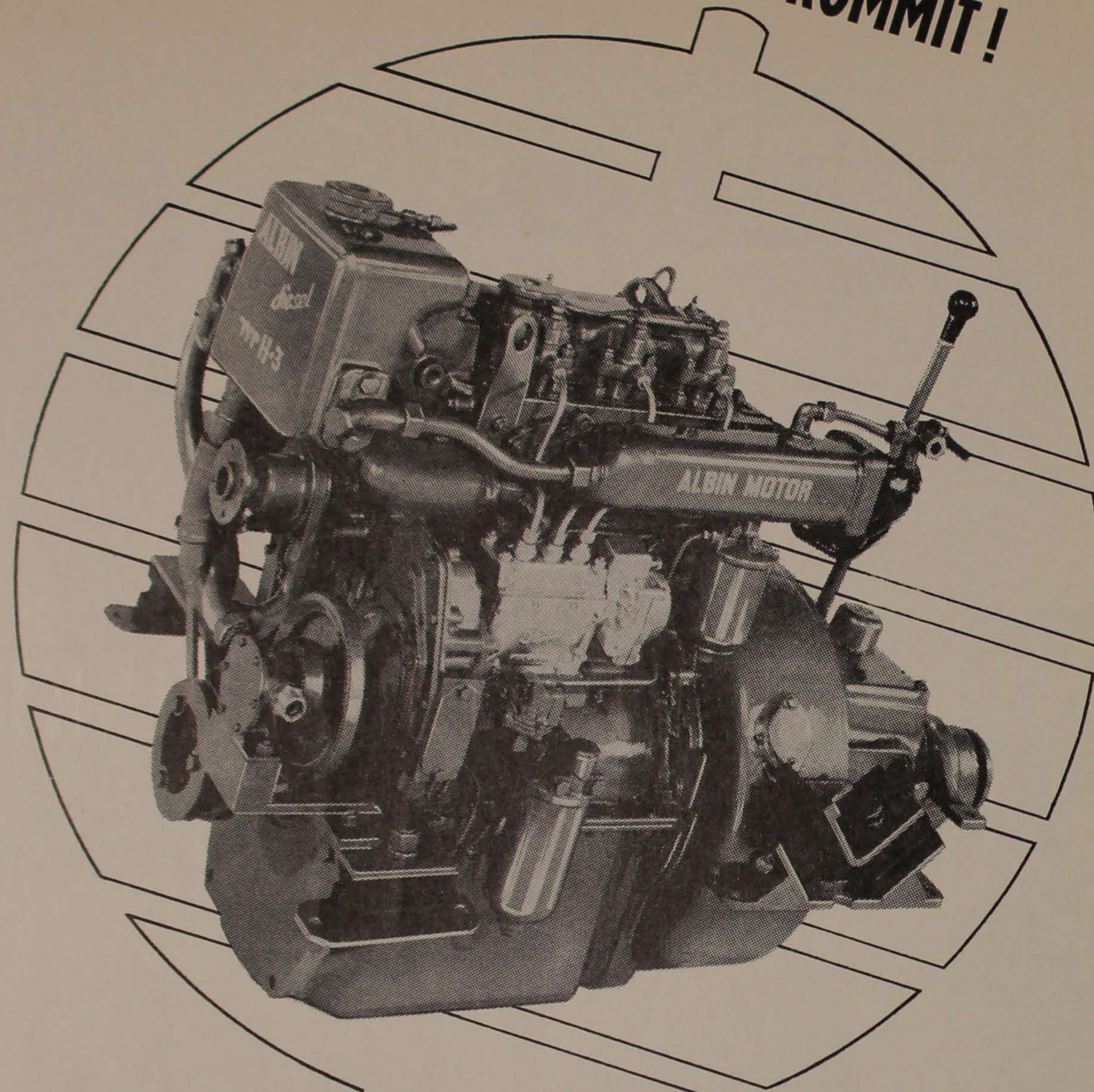
Nr 5

Maj 1962

71:a årg.

Pris kr. 1:50

NU HAR DEN KOMMIT!

ALBIN MARIN DIESEL typ H3 *Diesel-ekonomisk och Albin-säker*

Albin Motor presenterar en helt ny marinmotor – en dieselmotor som konstruerats speciellt för att tåla hårda påfrestningar under lång tid. Det är en råstark och pålitlig 3-cylindrig diesel på 30 hk. Motorn är en 4-taktare med virvelkammare och 12-voltsutrustning. Generatoren laddar 155 W – den elekt-

riska kapaciteten är alltså tillräcklig för en avsevärd belastning. Albin marindiesel typ H-3 är testad både i provbänk och i båtar med utomordentliga resultat. Den är extra tystgående och praktiskt taget helt vibrationsfri tack vare den specialgjorda gummiupphängningen. Albin marindiesel typ H-3 levereras i standardutförande med: ● Sötvattenkyllning med termostat ● Separat monterad kilremdriven saltvattenpump ● Väl utprovad gummiupphängning ● Backslag med inbyggd reduktionsväxel med utväxlingsförhållande 2,04:1. På särskild beställning kan H-3 levereras med reduktionsväxel med utväxlingsförhållande 3:1.

Ni möter ALBIN-namnet på många områden ... överallt betyder det omutlig kvalitet!

ALBIN är ett namn som fackfolk inom en rad olika områden förknippar med kvalitet. På sjön, där båtbesättningens liv hänger på att motorn står bi i alla väder ... på sjukhus, där patienters liv kan bero av att reservverkets dieselmotor kan rycka in vid elstopp ... inom brandkårerna, där Albin motorsprutor och brandarmatur räddar liv och egendom ... i industrier, där Albin-pumpar och verktygsmaskiner har viktiga uppgifter i produktionen ... Albin Motors tillverkningar har ansvarsfulla uppgifter i samhället. Därför har företaget sedan gammalt tagit ansvar genom större precision i produktionen än vad som normalt erfordras. Albin är ett namn för säkerhet.

ALBIN MOTOR AB Kristinehamn
telefon växel (0550) 150 00

SVENSK FISKERI TIDSKRIFT

Organ för Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund

Redaktör och ansvarig utgivare: O. OLOFSSON

Nr 5 Årgång 71

Upplysningar om expedition och prenumeration m.m. efter texten

Maj 1962

INNEHÅLL

Hushållningssällskapen och fritidsfisket (s. 73). — C. Puke: Fiskevattnet och fritidsfisket (s. 75). — N.-A. Nilsson: Hur gick det med fisknäringen i Blåsjön? (s. 77). — A. Lurén: Gäddodlingens lönsamhet (s. 80). — Laxvandring följs med radio (s. 81). — E. A. Skoglund: Omfattande försöksinplantering av regnbågslax inom Sjuhäradsbygden (s. 82). — Inflation i sportfiskevatten (s. 83). — G. E.: 102 laxar togs i Falkenbergs sportfiskevatten 1961 (s. 84). — Försök med utsättning av regnbågslaxungar vid västkusten (s. 84). — FRÅN FÖRBUNDEN (s. 84). — I KORTA DRAG (s. 87).

Återgivning av text och illustrationer tillåtes endast om källan angives.

Hushållningssällskapen och fritidsfisket

För att hålla SFT:s läsare à jour med den omvälvning på det organisatoriska området, som fritidsfiskets enorma utveckling aktualiserar, återges i detta nummer ett par artiklar i frågan.

Red.

I skrivelse till Konungen den 25.4 1962 anför Hushållningssällskapens förbund följande:

Genom längre semester, kortare arbetstid och den allmänna standardhöjningen samt icke minst genom bilismens utbredning har allt flera grupper av vårt folk fått ökade möjligheter att skaffa sig rekreation i naturen och idka olika former av friluftsliv. Dessa möjligheter utnyttjas också allt mera och därvid självfallet i särskild grad av den befolkningsdel, som bor och har sin verksamhet i städer och tätorter. Denna utveckling har varit särskilt påtaglig under senaste år och att döma av redan pågående överväganden om en ytterligare förlängning av den lagstadgade semestern och en mera allmänt genomförd femdagars arbetsvecka kan man med stor grad av säkerhet förvänta, att den skisserade utvecklingen kommer att bli än mer accentuerad.

Givetvis ställer angivna förhållanden undan för undan ökade krav på åtgärder och anordningar i de områden och på de platser, dit alla dessa människor under sin ledighet förflyttar sig och ägnar sig åt olika former av friluftsliv. Detta behov förstärks av att genom den allmänna urbaniseringen har den genomsnittliga känndomen om naturen och förhållandena där blivit sämre. Genom att de vidgade förutsättningarna för friluftsliv har sin grund i beslut av det allmänna har det också allt mer framstått som en samhällelig uppgift att biträda vid nyssnämnda åtgärders och anordningars vidtagande.

När det gäller friluftsliv och rekreation i naturen har våra kuster, sjöar och vattendrag alltid haft en särskild dragningskraft genom möjligheterna till bad. Där ges emellertid även tillfälle till fiske och bland fritidssysselsättningar har fisket efter hand fått både väsentlig omfattning och stor betydelse. Under sistförflutna femårsperiod kan fritidsfiskets utbredning karakteriseras som nära nog explosionsartad. Det är givetvis icke möjligt att mera exakt ange hur många fritidsfiskare, som finns i vårt land, men man kan på goda grunder utgå ifrån att antalet nu

uppgår till drygt 500.000. Med stor grad av sannolikhet kan vidare förutses, att fritidsfisket, som omfattas av alla befolkningsgrupper, får en fortsatt ökad utbredning.

Angivna utveckling har bl.a. fått till följd, att genom instruktionsändring Fiskeristyrelsens uppgifter år 1961 utökats till att även tillgodose fritidsfiskets intressen samt att representanter för fritidsfisket undan för undan utses till ledamöter i hushållningssällskapens fiskerinämnder. Utvecklingen har även föranlett Hushållningssällskapens förbunds styrelse att utarbeta och till sällskapen utsända en promemoria med synpunkter på sällskapens verksamhet på fiskets område med anledning av fritidsfiskets ökade omfattning. Ett exemplar av denna promemoria bilägges. (Se SFT nr 3, 1962.)

Vårt land har en lång kust och äger ett relativt stort antal sjöar och vattendrag. Grundförutsättningarna för fritidsfiskets ovan skisserade utbredning är således tillfinnandes. Emellertid är ur fritids- och sportfiskesympunkt det stora flertalet vatten och då främst insjövattnen icke i det skick och av den beskaffenhet, som numera kan fordras ur biologiska och fiskemässiga synpunkter. Detta framförallt med avseende på tillgången på fisk och förekomsten av för fritids- och sportfiske efterfrågade fiskarter. Det fordras därför mycket ofta inplanteringar i vattendragen och andra fiskevårdande åtgärder. Ej heller finns i efterfrågad och behövlig omfattning den allmänna service i form av båtar, bevakning, ordningsregler etc., som fritidsfiskets utveckling kan sägas motivera. Givetvis är lösandet av härmed sammanhängande frågor, vilka kan innefattas i begreppet fiskevård, en uppgift, som i första hand ankommer på vattenägarna. De kostnader, som åtgärdernas vidtagande drar med sig, bör emellertid vattenägarna i sin tur få täckning för genom inflytande fiskerättsarrenden eller genom försäljning av s.k. fiskekort till fritidsfiskare. Trots att de senare torde vara beredda att för sin tillfälliga fiskerätt betala högre ersättning än de nu genomsnittligt förekommande, kan det från fritidsfiskerihåll anförda förhållandet att det föreligger eftersläpning i iordningställandet av fiskevatten icke förnekas. Den nyttighet eller det kapital, som vattnen utgör, har således ännu endast i mindre grad börjat utnyttjas. Intresset härför ökar dock undan för undan.

Skälen till nyssnämnda förhållande är flera. Dels torde man bland vattenägarna ofta sakna kunskap eller insikt om det värde ett fiskevatten numera kan ha, dels är ägarna till dessa som regel många, vilket försvårar eller avhåller från

vidtagandet av åtgärder. Ett annat skäl är att man är osäker och tveksam på räntabiliteten av de investeringar, som åtgärderna innebär.

Sagda förhållanden utgör påtagligen en begränsande faktor i tillgodoseendet av fritidsfiskets efterfrågan på flera och — bedömt ur dess synpunkt — bättre fiskevatten. Omständigheter av dylikt slag synes också utgöra bakgrunden till Fiskefrämjandets skrivelse den 18 april 1962 till förbundet. I denna, varav en avskrift bilägges (bil. 2),¹ riktas uppmärksamheten på den ökade efterfrågan på fiskevatten för fritidsfiskets behov och framföres önskemål om åtgärder från hushållningssällskapens sida för tillgodoseende av detta behov.

Som framgått av det ovan anförda måste de från fritidsfiskehåll framförda önskemålen, som i hög grad motiveras av den fortgående samhällsutvecklingen, tillgodoses under ett samtidigt beaktande av såväl vattenägarnas som yrkesfiskets intressen. Detta gör att man i frågor av detta slag ofta ställs inför besvärliga avvägningsproblem. Detta ökar starkt den arbetsinsats, vilken erfordras, om frågorna skall kunna lösas på ett sätt, som eliminerar motsättningar och kan accepteras av alla parter.

Den vid hushållningssällskapen befintliga fiskerikonsulentkåren har till sin storlek bestämts med utgångspunkt från andra förhållanden på fiskets område än de nu rådande. Därtill kommer, att konsulenternas arbetsuppgifter under senare år starkt utökats genom de betydande omändringar, som skett i hela fiskerilagstiftningen, och genom att de vid sidan härav allt mer inkopplats på ärenden rörande vattenföreningar. Detta gör, att de ökade arbetsuppgifter, som föranledes av fritidsfiskets expansion, endast i mindre och otillräcklig grad medhinner av fiskerikonsulenterna.

Som ovan påpekats bör kostnaderna för arbetsuppgifter för fritidsfisket ytterst bäras av fritidsfisket. Sällskapen skulle därför vid sidan av de statsbidragsavlönade konsulenterna kunna engagera ytterligare fiskeripersonal, vars anställande täcktes av avgifter för utförda förrättningar, föranledda av fritidsfiskets behov. Emellertid är — som framgått av det föregående — en sådan uppläggning ännu icke realistisk. Detta framförallt med hänsyn till att det fordras ett omfattande upplysnings- och organisationsarbete, innan man på vattenägar-sidan blir beredd och intresserad av att mera allmänt vidtaga erforderliga åtgärder. Detta gör, att sällskapen först efter ytterligare en del år kan räkna med att få kostnaderna för den erforder-

¹ Ingår ej här.

derliga personalförstärkningen täckta genom inflyttna förrättningsavgifter, alltså efter de principer, som för uppgifter av motsvarande slag gäller för finansieringen av sällskapens verksamhet.

Å andra sidan är fritidsfiskets önskemål och krav på förbättringar dels så stora, dels i så hög grad betingade av en av det allmänna ledd utveckling, att förbundsstyrelsen anser det motiverat att kostnaderna för den behövliga personalförstärkningen under en start- och uppbyggnadsperiod täcks av allmänna medel. Detta torde emellertid kunna ske utan anlitan av direkt statsanslag över budgeten. För ändamålet synes nämligen i första hand sådana bensinskattemedel kunna tagas i anspråk, som flyter in genom att fritidsfiskarna använder bensindrivna motorbåtar. Detta förekommer i betydande omfattning. Av den bensinskatt, som inflyter genom fritidsfisket och annan icke yrkesmässig motorbåtstrafik, restitueras för närvarande allenast en miljon kronor (till byggnader och underhåll av mindre hamnar och farleder), medan det inflyttna beloppet — enligt Sjöfartsstyrelsens beräkningar — är väsentligt mycket större. En redovisning härför finns i årets statsverksproposition, bilaga 12, punkt 84. Förbundsstyrelsen vill därför föreslå, att det under en uppbyggnads- och försöksperiod med början budgetåret 1963/64 för en förstärkning av sällskapens fiskeritjänstemannakår anvisas ett belopp av 250.000 kronor årligen från bensinskatterestitutionsanslag i avräkning mot automobilskattemedlen. Efter en sådan period, vars längd får bestämmas av erfarenheterna, synes förutsättningar finnas för att verksamheten skall kunna bli självbärande.

Ifrågarvarande årliga belopp skulle fördelas mellan de hushållningssällskap, inom vars områden åtgärder av angiven art är mest påkallade och behövliga. Undantagna torde, åtminstone tills vidare, böra vara hushållningssällskapen i de tre nordligaste länen, vilka enligt vad förbundsstyrelsen inhämtat erhållit bidrag med ett-vart 40.000 kronor av s.k. 2:10-medel för att

uppbygga en fiskevårdsorganisation för lapparnas fiskevatten med sikte på fritidsfiskeintresset.

I vissa fall kan det vara motiverat att ett sällskap erhåller medel för en egen befattningshavares anställning, i andra bör befattningshavaren vara gemensam för två sällskap. En viss mindre del av kostnaden för befattningshavarnas anställande bör dock berörda sällskap påtaga sig. På så sätt skulle 8—9 tjänstemän kunna anställas. Fördelningen av medlen mellan sällskapen och den erforderliga samordningen av verksamheten synes böra ombesörjas av Hushållningssällskapens förbund i samråd med Fiskeristyrelsen, som också bör vara tillsynsorgan för densamma.

Enligt förbundsstyrelsens förmenande är det i hög grad önskvärt, att åtminstone en del av berörda personalförstärkning blir disponibel redan nästkommande budgetår. Detta skulle vidare även underlätta verksamhetens uppbyggnad och igångsättande i full omfattning. Emellertid torde det knappast vara möjligt att bensinskattemedel anvisas förrän fr.o.m. budgetåret 1963/64. Däremot skulle för detta budgetår — i viss överensstämmelse med vad som Kungl. Maj:t redan medgivit för de tre nordligaste länen lappfiskeadministration — s.k. 2:10-medel kunna ställas till förfogande, eftersom ifrågasvarande verksamhet torde falla inom ramen för sistnämnda medels användningsområde. Förbundsstyrelsen vill därför föreslå, att av dylika medel ett belopp av 125.000 kronor anvisas för budgetåret 1962/63.

På grund av vad sålunda anförts får Hushållningssällskapens förbunds styrelse hemställa, att Kungl. Maj:t måtte för den av fritidsfiskeintressets tillgodoseende föranledda förstärkningen av hushållningssällskapens fiskeripersonal anvisa dels för budgetåret 1962/63 ett belopp å 125.000 kronor av de av Fiskeristyrelsen förvaltade vattenavgifterna enligt 2 kap. 10 § vattenlagen, dels ock fr.o.m. budgetåret 1963/64 tills vidare ett belopp av 250.000 kronor av bensinskatterestitutionsanslag.

Fiskevattnet och fritidsfisket

Av Carl Puke

Fisket har under långliga tider, då huvuddelen av vårt lands befolkning levde av jordbruk, ingått som ett viktigt och ofta oundgängligt led i hushållet. Men i och med industrialismens genombrott förändrades situationen helt. Vi har

nu huvuddelen av befolkningen i våra städer och tätorter och det gamla husbehovsfisket har för deras del helt spelat ut sin roll, men därför inte alls försvunnit ur intressesfären. Tvärtom lever det kvar i allra högsta grad och har givit upp-

hov till dagens omfattande fritidsfiske. Mot denna historiska bakgrund är kravet från tätortsbefolkningens sida på möjligheter till fiske högst förklarligt och försvarligt.

Problemet är nu hur man skall kunna ordna möjligheter till fiske för de skaror av tusentals medborgare, som vill ut och njuta av det tju-sande fisket. Värdet av det är f.ö. antagligen större i reda pengar räknat, än vad det forna husbehovsfisket gav, om man ser till behållen och kanske t.o.m. ökad prestation i den dagliga gärningen, som fritidsfisket ger.

Fiskevattnen i inlandet är alla enskild egen-dom med undantag för visst frivatten i Väner-n, Vättern, Hjälmarer och Storsjön i Jämtland. Invid kusterna är också vattnet enskilt men där-utanför finns likaså frivatten. På vissa håll får man dock bedriva fiske i enskilt vatten med rörlig redskap. Det gäller främst norrlandskus-ten, del av Mälaren och syd- och västkusten. I inlandet — och det är vattnen här som i det följande avses — måste man sålunda, med undantag för nämnda stora vattens friområde, alltid ha fiskevattnensägarens tillstånd för att få fiska.

Det är därför nödvändigt att vi verkligen ska-par en rejäl, laglig ordning för fiskeutövandet för alla våra fritidsfiskande, utan intrång för fiskevattnensägarna. Vägen för att få till stånd denna ordning är att fiskevattnensägarna å ena sidan upplåter fisket mot avgift, d.v.s. genom försäljning av fiskekort, som ger rätt till fiske i den omfattning som fiskerättsägarna medger, och att å andra sidan fritidsfiskarna verkligen löser korten. Alla våra hyggliga fritidsfiskare — och det är nästan alla — köper dem numera utan vidare. Deras ständigt återkommande fråga är: »Var får jag lösa mitt fiskekort?» Fiske-vattensägarna å andra sidan har på sina håll nog varit tveksamma om upplåtelsen, men i stora delar av landet är dock fiskekorts-försäljningen i full gång. Men trots detta återstår dock mycket att göra på den senare fronten. Kort-försäljningen måste göras större och få bättre stadga.

Det är en betydande inkomstkälla som ligger i fiskekorts-försäljningen. Och den måste jord-ägarna, som ju är fiskevattnensägarna, tillgodo-göra sig. I det fallet har staten och kommuner visat vägen. Tidigare ansågs väl att fiskevattnen och deras skötsel främst var av ideel natur. Fisket bara borde drivas i mindre skala kanske bara för egen räkning. Om vinst uppstod skulle den helt gå tillbaka till vattnen i form av fiske-vård.

Vi vet av erfarenhet och undersökningar att

beskattningen av våra inlandsvatten i de flesta fall kan göras mycket hårdare än vad den är i dag, och vidare att den viktigaste fiskevården utövas genom själva fisket, precis som man i skogen reglerar dess avkastning genom lämplig huggning.

Det är också fullt rimligt att jordägaren får tillgodogöra sig inkomsten av sina fiskevatten liksom av skogen och jorden. Det råder nog ingen tvekan om att en rationellt driven fiske-kortsförsäljning i ett vatten för många jord-ägare kan ge mer än vad hans jord avkastar. Det är nödvändigt att jordägarna får upp ögo-nen för fiskevattnens ekonomiska värde och vikten av att de sköts riktigt ur denna synpunkt. Inkomsten av fiskekortsförsäljningen skall gå tillbaka till jordägaren i proportion till hans jordinnehav i alla vatten där fisket är gemen-samt, och det är det ju i de flesta sjöar och vattendrag. Visst kan emellertid en del avsättas till gemensam fiskevård men *huvudparten skall gå tillbaka till jordägaren.*

För att ordna att så blir fallet måste jord-ägarna, våra fiskevattnensägare, sammansluta sig i fiskevattnensägareföreningar över hela landet. Så har också redan skett på många håll med god framgång, men arbetet måste föras vidare. Inom ramen för en dylik förening bestämmer fiskevattnensägarna helt, hur och på vilka villkor fiskekortsfisket skall få ske liksom också om priserna. Priset bör om möjligt normeras för landet och ett dygnskort bör nog minst sättas 5 kronor, ett veckokort 10 kronor och ett månadskort 25 kronor för att nämna ett exem-pel. Vill nu fiskevattnensägarna inte själva hand- ha arbetet med fiskevattnen, kan man besluta sig för att t.ex. för ett år i sänder efter skriftlig överenskommelse överlåta hela organisations-apparaten på en särskild sammanslutning, exem-pelvis en fiskevårdsförening. I överenskommel-sen tecknas då vilka uppdrag som föreningen får och om inleverans till jordägarna av inkom-sen, med avdrag för den summa som fiskevårds-föreningen tillerkännes. På så sätt får fiske-vattensägaren full valuta för sitt vatten, de som är intresserade att verka organisatoriskt kan göra det och fritidsfiskaren erhåller en lätt åtkomlig, legal fiskerätt.

För att underlätta fiskekortsinköpen bör större länsomfattande förbund av fiskevattnensägarna tillskapas. Dessa kan då ordna kortförsäljning till skilda vatten enligt »biljettsystemet» i våra tätorter. Sådant system har redan med fram-gång prövats.

Arbetet med att tillskapa fiskevattnensägare-föreningar som tillhandahåller fiskekort till eko-

Hur gick det med fisknäringen i Blåsjön?

Av Nils-Arvid Nilsson

Få sjöar i Europa torde ha blivit så ingående undersökta vad beträffar sin näringsfauna och fiskens reaktioner till den som Blåsjön i nord-ligaste Jämtland. Till följd av sjöns reglering, som i full utsträckning påbörjades 1949, har undersökningar där pågått sedan 1944. Ca 1.500 prover av sjöns näringsfauna har därvid insam-lats, sorterats och bestämts, ca 2.000 fiskmagar har på liknande sätt analyserats och ännu flera fiskar har vägts och mätts, varvid även fjäll-prover för tillväxtanalys har tagits. Vidare har ca 500 analyser av fysikaliska och kemiska för-hållanden utförts. Dessutom har en mängd sta-tistiska uppgifter insamlats av den bofasta be-folkningens fiske och provfisker utförts med s.k. standardlänkar. I Sötvattenslaboratoriets »Report No 42» (1961) förekommer två upp-satser där en del av detta väldiga material finns redovisad. I den ena, av Ulf Grimås, finns botten-faunans reaktioner på regleringen behandlade, i den andra, av författaren till denna artikel, diskuteras fiskens reaktion för förändringarna i näringens mängd och sammansättning.

Grimås använder sig i stor utsträckning av metoden att jämföra bottenfaunan i den nära-liggande oreglerade sjön Ankarvattnet med Blå-sjön. Han finner därvid att den zon av sjöns botten, som utsatts för vattenståndsfluktuationer, blivit i hög grad utarmad. Växtligheten försvin-ner, likaså en av de viktigaste fisknäringorga-nismerna sötvattensmärlan *Gammarus*. Av övriga djur reduceras även de större insektslarverna (ca 80 % försvinner), likaså snäckor och muss-lor. Även nedanför sänkingsgränsen sker en viss reduktion, vilken beror på att ljusklimatet under vegetationsperioden förändras i ogynnsam riktning. Figur 1 (som är hämtad ur Grimås uppsats), visar bottenfaunans fördelning i djup-led i Blåsjön jämfört med Ankarvattnet.

Fiskens reaktion på förändringarna är utprä-glad. Figur 2 visar hur den före regleringen vik-tigaste näringen, *Gammarus*, successivt försvin-ner ur dess dietlista. På liknande sätt går det med snäckorna och nattsländelarverna (*Trichoptera*).

Chironomiderna (fjädermyggorna) är överallt den artrikaste av de djurgrupper som bebor våra

nomisk vinning för jordägarna själva och till största nytta för vårt fritidsfiske brådskar. Alla goda krafter måste sättas in härpå så snart som möjligt!

Blåsjöns sterila blockstränder vittnar om den nä-ringsutarmning som skett. (Efter Grimås 1961.)

insjöar. Grimås undersökning visade att artsam-mansättningen hos dessa efter regleringen på ett karakteristiskt sätt hade förändrats. Föränd-ringen innebär i stort sett en förskjutning till förmån för arter som är anpassade för arktiska förhållanden. Den avspeglas även i fiskarnas näringssammansättning. Följande tabell visar hur antalet chironomidarter under regleringens gång alltmer decimeras:

År	1949	1954	1956	1959
Öring	20	11	5	6
Röding	22	16	7	3

Bland de chironomidarter som finns kvar kan av kuriositetsskäl en art nämnas: *Abiskomyia virgo*. Det latinska namnet betyder ungefär »den jungfruliga Abisko-myggan»; den upptäcktes på 1930-talet av professor August Thienemann i Abisko-trakten och betecknades länge som säll-synt. Det egendomliga med den är att endast honor av den har iakttagits. Dessa är redan i puppstadiet fulla med ägg, som senare utveck-las till nya myggor utan att någon befruktning behöver äga rum. Ett sådant fenomen brukar kallas parthenogenes (jungfrufödsel) och har bl.a. den fördelen att nya generationer kan alst-ras snabbt. Det kanske ger Abisko-myggan ett litet övertag vid kolonisationen av de reglerade bottarna. I stort förefaller det som om vi i

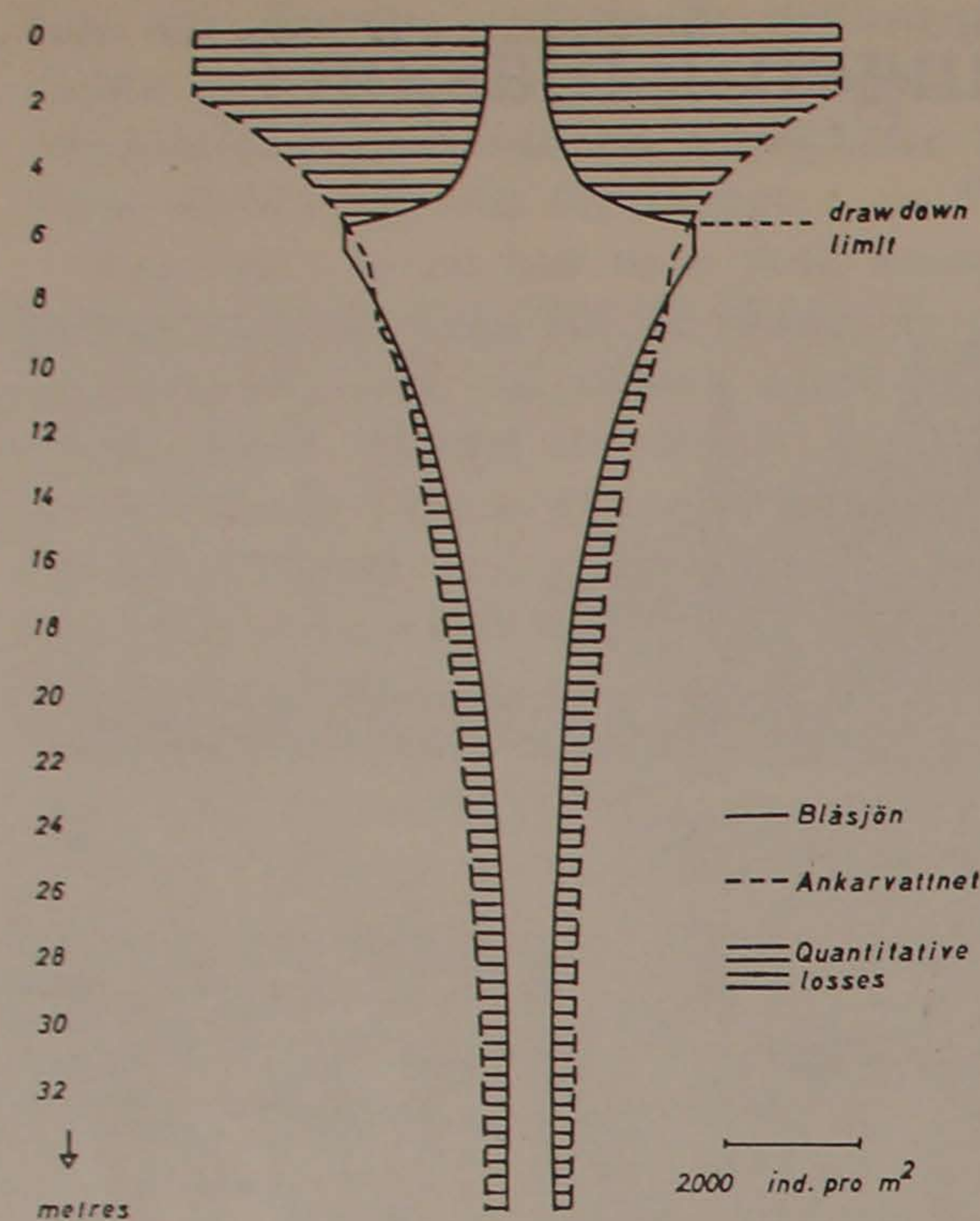

Fig. 1. Bottenfaunans fördelning i djupled i Blåsjön och Ankarvattnet. (Efter Grimås 1961.)

chironomiderna skulle äga en värdefull indikator-djurgrupp, som ger oss möjlighet till att med snabbanalyser ta reda på i vilket stadium en reglerad sjö befinner sig. Ungefär som smutsvattenbekämparna genom analys av den lägre faunan har möjlighet att bestämma en vattenförorenings karaktär och grad.

Den bild man slutligen får av förändringarna i fiskens näringsvanor på grund av regleringen är att bottenfaunans andel går starkt tillbaka (detta gäller i synnerhet öringen), medan betydelsen av fritt kringsimmande småkräftdjur (hos i synnerhet rödingen) och landinsekter (hos öringen) ökar starkt (figur 3).

I slutet av uppsatsen om fiskens näringsvanor finns en sammanfattning, som här nedan återges i något förändrad svensk version.

I det föregående har konstaterats att de förändringar i bytesfaunan som inträder vid sjöregleringar återverkar väsentligt på fiskens näringsvanor. Vissa viktiga näringsobjekt (t.ex. *Gammarus*) försvinner, andra (t.ex. landinsekterna) ökar i betydelse. Den minskning i fiskens tillväxt efter reglering som har konstaterats i många andra sjöar (jfr Runnströms översikt av regleringseffekterna i nr 1 av SFT) kan mycket väl förklaras enbart med utgångspunkt från denna övergång från en substantiell, kontinuerligt tillgänglig näring till en mindre substantiell, mera chansartad tillgänglig näring, men de första årens överproduktion av näring torde även bi-

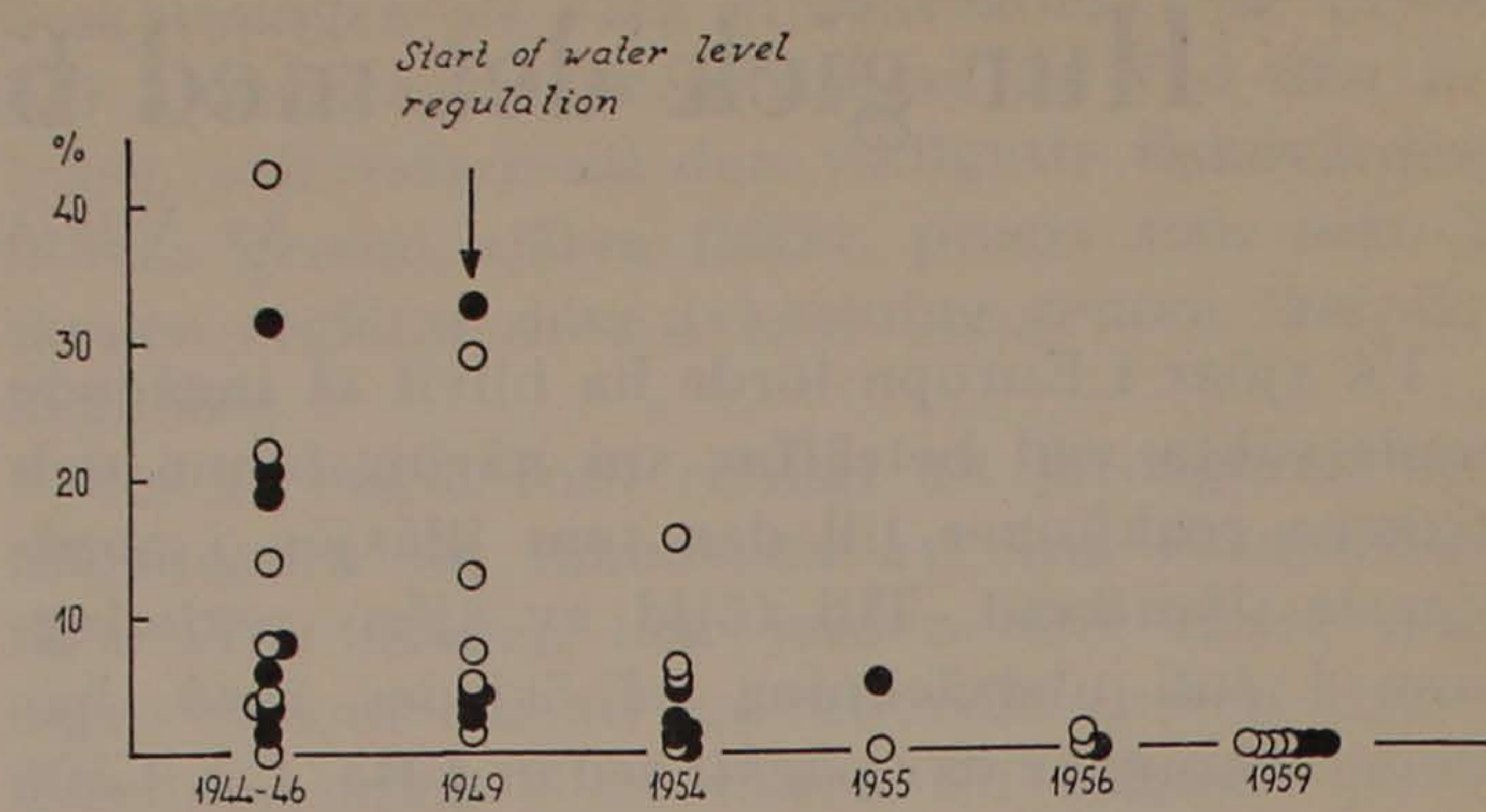

Fig. 2. Efter 10 års reglering försvinner sötvattensmärlan helt ur fiskens dietlista. (Efter Nilsson 1961.)

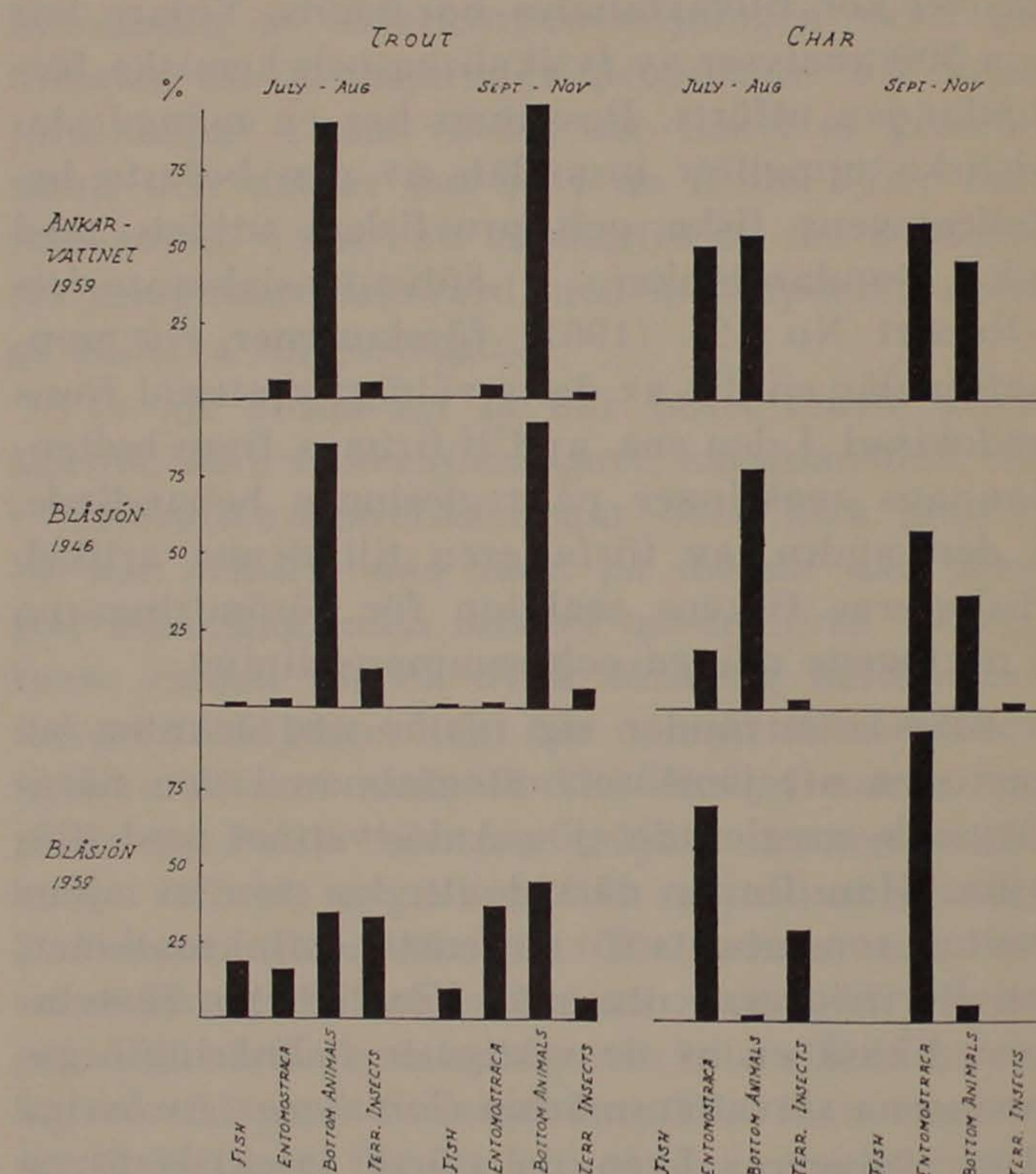

Fig. 3. Näringsammansättningen i öringens och rödingens diet i normala sjöar (Ankarvattnet och Blåsjön 1946) jämfört med en reglerad sjö (Blåsjön 1959). (Efter Nilsson 1961.)

draga till försämrade tillväxt genom att rika årsklasser skapas.

I vilket fall som helst bestyrker det föreliggande materialet att den process som igångsätts i och med reglering av vattenståndsfluktuationerna kommer att ske långsamt: man har inte anledning att vänta sig att någon ny balans skall inträda i sjöns organiska liv förrän decennier efter regleringens början. Man kan sålunda i fallet Blåsjön åtminstone vad beträffar rödingen inte vänta sig att några väsentliga negativa förändringar i dess tillväxt skall ha hunnit inträda under de första åren efter regleringens ikraftträdande.

Konditionsanalyser antyder att en viktörsämring har skett hos öringen. Man bör även hålla i minnet att en eventuell tillväxtförsämring på grund av regleringen kan ha maskerats av den betydelsefulla serie av klimatiskt gynnsamma år som karakteriserat 1950-talet.

Den svåraste skadan kan öringen förväntas lida eftersom den under den viktigaste tillväxtperioden är bunden till sjöns litoralzon och inte är tillräckligt plastisk för att kunna överge denna, sedan de viktigaste näringsdjuren försvunnit eller glesnat ut. Rödingen är redan före regleringen till stor del planktonätare, ehuru den under den viktigaste tillväxtperioden på våren och försommaren lever på mera substantiell föda. Man har emellertid anledning att förvänta att förändringarna i tillväxt förorsakade av ändrade näringsvanor skall bli mindre drastiska vad beträffar rödingen än vad beträffar öringen, vilken genom sin ekologiska »stelhet» blir tvingad att söka de smulor av den ursprungliga grundvattensnäringen som finns kvar. Till denna skillnad bidrar dessutom öringens förmodade hemtrohet i jämförelse med rödingens mera kringstrykande levnadssätt som tillåter den att söka näring där näring står till buds.

Vattenkraftsintressenterna i Blåsjöområdet har vid ett tillfälle (skrivelse till Mellanbygdens vattendomstol den 15 augusti 1960) hävdad att »näringsöverskott» skulle ha förelagat i Blåsjön före regleringen, varför man inte skulle ha anledning att kalkylera med någon skada på fisket med anledning av det näringsbortfall som sker. Eftersom den modell man därvid utgått ifrån icke är användbar vid diskussion av föreliggande problem, finns det här anledning att något ytterligare gå in på frågan om näringsöverskott och näringsbrist.

Biologiskt kan termen överskott fattas på flera olika sätt. Den mest näraliggande definitionen, som har sina rötter redan hos Malthus och Darwin, tar fasta på det faktum att det i naturliga bestånd alltid föds flera individ än som kan överleva. Med grov schematisering skulle man kunna säga att två individ som parar sig i ett balanserat bestånd — trots att de under sin livstid kan ge upphov till hundratals eller tusentals avkommor — i princip endast har lämnat två nya individ efter sig då de dör. De övriga dukar under i kampen för tillvaron, förlorar i konkurrensen om plats och näring eller äts upp av konsumentorganismer. De individ, som inte behövs för att säkra populationens fortbestånd, skulle kunna rubriceras som »överskott». Konsumentorganismerna svarar på detta överskott

i princip på samma sätt som en effektivt exploaterande mänsklig yrkesgrupp, exempelvis yrkesfiskare, svarar på överskott av en viss fiskart: arten exploateras så länge det i jämförelse med andra arter lönar sig att exploatera den. Överskottet gör sig för exploatören ofta icke märkbart förrän i vissa kritiska situationer då bytesorganismen blir särskilt tillgänglig t.ex. genom att den ansamlas för lek, genomgår metamorfos (hudömsning, kläckning etc.) eller under sin individuella tillväxt på grund av konkurrens tvingas ut från gömslen, revir el.dyl. Ett bestånd som redan är decimerat ner till den gräns där det icke längre lönar sig för en exploatör att beskatta det låter sig inte längre beskattas. Det kan t.ex. tänkas att det bestånd av bytesdjur i Blåsjön som inom regleringszonen enligt Grimås decimerats med 70 % efter regleringen för konsumentdjuren inte längre kvarstår till 30 % utan överhuvud taget inte alls är tillgängligt.

Den definition av begreppet »överskott» som här skisserats torde emellertid inte vara praktiskt användbar eftersom den i praktiken kommer att innebära ett svårsmåbart ständigt överskott. Man måste i stället söka en definition som gör det möjligt att genom konsumentdjuren reaktioner avgöra om »överskott» föreligger eller ej. Såsom den i förevarande fall lämpligaste föreslås följande: *Näringsöverskott föreligger då näringskonkurrensen mellan konsumentdjuren befinner sig i minimum.* Såsom kriterium på att näringsöverskott föreligger kan då användas att den individuella tillväxten hos konsumentorganismen är maximal med hänsyn till den miljö och den uppsättning av näringsdjur som står till buds. Nära besläktade konsumentarter bör också vid näringsöverskott förväntas ha likartat näringsval och likartad tillväxt. Temporärt överskott som förorsakas av massuppträdande av en enda typ av näring eller under en begränsad period av flera typer torde vara normalt för naturliga sjöar och torde t.o.m. vara förutsättningen för att någon tillväxt över huvud taget skall ske. Sällsyntare torde det vara att konsumentdjurspopulationen är så underdimensionerad i förhållande till sina bytesdjurspopulationer att den ständigt tillväxer maximalt och inte svarar på tillskott av näring eller decimering av mängden näring med förändringar i tillväxten. Sådana fenomen kan tänkas uppträda i miljöer där den naturliga reproduktionen vida underskrider de resurser som står till buds, t.ex. då tillgången till lekplatser är obetydlig i jämförelse med sjöns möjligheter att hysa ett bestånd. De kan även förekomma då konsumentdjurspopulationen själv är starkt exploaterad t.ex. av något djur

som lever på dess ägg och yngel eller av fiskare som fiskar med maximal effektivitet.

Överför man detta resonemang på fallet Blåsjön, finner man att inga tecken tyder på att ett sådant permanent näringsöverskott skulle ha förelegat före regleringen; någon maximal tillväxt förelåg inte, konkurrensen mellan individerna återverkade även på förhållandet mellan arterna. Å andra sidan var tillväxten ej onormalt låg; örningen och rödingen i Blåsjön uppvisade i stort sådana karaktéristika som andra motsvarande bestånd i liknande fjällsjöar. Det kunde emellertid presumeras att varje kraftig förändring av utbudet av näring borde återverka på fiskens tillväxt eller kondition.

Det bör avslutningsvis betonas att det tidigare förda resonemanget om långsamheten i den om-

Gäddodlingens lönsamhet

När man på 30-talet hade lärt sig att kläcka gädda i glas, trodde man att nu skulle man kunna få riklig tillgång på gädda i sjöarna genom att utplantera miljoner med gäddyngel.

Man var vid insamling av gäddrom inte så noga med kvalitén på rommen, för om det ville bli mögelsvamp i kläckningsglaset, hade man vattenvärmare och kunde således forcera fram kläckningen onormalt hastigt, och svampen hann inte ställa till så mycket förtret. Att gäddynglet blev svagt genom den onormalt korta kläckningstiden var det ingen som tänkte på, eller att gäddynglet blev utplanteringsfärdigt så tidigt att det inte fanns tillräckligt med plankton för gäddynglets första vecka i sjöarna.

Fiskodlingsanstalterna liksom tävlade om att kläcka så många miljoner gäddyngel som möjligt, varför man kanske kan räkna med att vederbörande även räknade litet i överkant. Detta antagande grundar sig på kännedom om vad glas- och bassängutrymmen som behövs för att kläcka ca 10—15 miljoner gäddyngel.

Man fortsatte år efter år att producera gäddyngel som till en del utplanterades, medan resten tippades i sjöarna. Att detta massproducerade gäddyngel inte var levnadsdugligt var det ingen som tänkte på.

När man kom in på 50-talet och några synliga resultat av denna massproduktion av gädda uteblev, var det docent Gunnar Svärdson som slog alarm, att det var meningslöst att fortsätta med att producera gäddyngel, och hänvisade till det dåliga resultatet.

Men orsaken till detta dåliga resultat av gäddyngelinplanteringarna var det ingen som fors-

danande regleringsprocessen inte utesluter att en skada på fisket kan ske redan från regleringens allra första början. Härvidlag spelar sålunda inte de förändrade näringsbetingelserna så stor roll utan fastmer sådana faktorer som grumling, försvårat fiske på grund av ändrat bottenmaterial och förändrade levnadsvanor hos fisken. I synnerhet det senare är värt att särskilt beaktas. Undersökningarna i Blåsjön tyder på att fisken efter regleringen inte såsom förr ansamlas på vissa bottnar med riklig näring, där den blir lättillgänglig för fiske, utan fastmer efter regleringen kommer att föra ett mera pelagiskt liv. En övergång från fiske med bottenät till flytnät torde i detta sammanhang kunna rekommenderas.

kade efter. Man nöjde sig helt enkelt med att konstatera att det var meningslöst att utplantera gäddyngel.

När gäddyngel är kläckt dröjer det ca 10 dygn innan det är simfärdigt, men när det är simfärdigt börjar det omedelbart att hugga efter mat och växer oerhört fort, om det finns lämplig föda.

Men får gäddynglet gå några dygn i en cementbassäng och hungra, så mister det förmågan att äta och dör efter några dagar.

I dåtidens fiskodlingsanstalter saknades automatiska gäddyngeluppsamlare, varför det aldrig kunde komma ifråga att man försökte utplantera något gäddyngel, förrän samtliga yngel var frisimmande i en bassäng. De flesta var kanske redan nu för gamla. Den rådande allmänna uppfattningen var den, att det inte var någon brådskan med utplantering av de simfärdiga gäddynglen. Detta var i allmänhet orsaken till att massproduktionen av gäddyngel gav så dåligt resultat. Vid försök utförda vid Näshulta Fiskodlingsanstalt har det visat sig, att gäddyngel, som utsatts samma dag det har blivit frisimmande i dammar, vid utfiskning efter 3—4 veckor har givit en återfångst av ända upp till 99 % av det insatta gäddynglet. Medan gäddynglet, som gått några dygn efter det de har blivit frisimmande, givit mycket dåligt resultat. Och när gäddynglet kommit till det stadiet, att de samlar sig liksom i klumpar i cementbassängerna, har vid utfiskning av fiskdamm besatt med sådant gäddyngel inget försträckt gäddyngel erhållits. Samtliga hade dött.

I sjöar där tidigare varit god tillgång på gädda,

Laxvandring följs med radio

En ny metod att följa vandringsfiskens rörelser på väg fram till lekplatsen skall prövas i vår av fiskmästare Gabriel Öquist vid Mo och Domsjö. Han utrustar laxen med radiosändare och kan sedan via en mottagare fortlöpande kontrollera var den går fram i strömmen. Metoden kompletterar försöken att via märkning kartlägga laxens rörelser i havet. Nu följer man fiskens slutspurt, vägval, viloställen etc. fram till målet.

Den lilla radiosändaren, »sonic speaker», är ej större än en tändsticksask. Den fästes på vanlig märkningsplats bakom ryggen. Sändaren är lätt, i vattnet väger den än mindre och anses ej hinderlig för laxens rörelser. Den ställs in på Morsesignaler, olika för varje fisk, och är lyckan god kan man följa flera laxars uppgång samtidigt. Sändningarna når ej långt, experimentet är avsett för strömmande vatten, men de kan avlyssnas på 40—60 meters avstånd. Förutsättningen är att mottagaren har kontakt med vattnet. Båt blir självskriven utrustning.

I Öreälven skall radiosändarna påhängslas lekrogen lax fångad vid laxtrappa och utsatt i älven. Vid Gideälven blir experimentet mer vidlyftigt. Ryssjefångad lax märks på platsen och utsätts i havet utanför älvens mynning. Det gäller sedan att passa laxen vid första lämpliga ström- eller fallsträcka i älven.

Hur länge uppehåller sig laxen i en älvs mynningsområden innan den börjar sin vandring? Var vilar den sig, vilka sträckor forceras, natt- och dagrörelser, tid från mynning till lekplats, oöverkomliga hinder på vägen? Massor med frågor hoppas man kunna exakt besvara med den här radiokommunikationen.

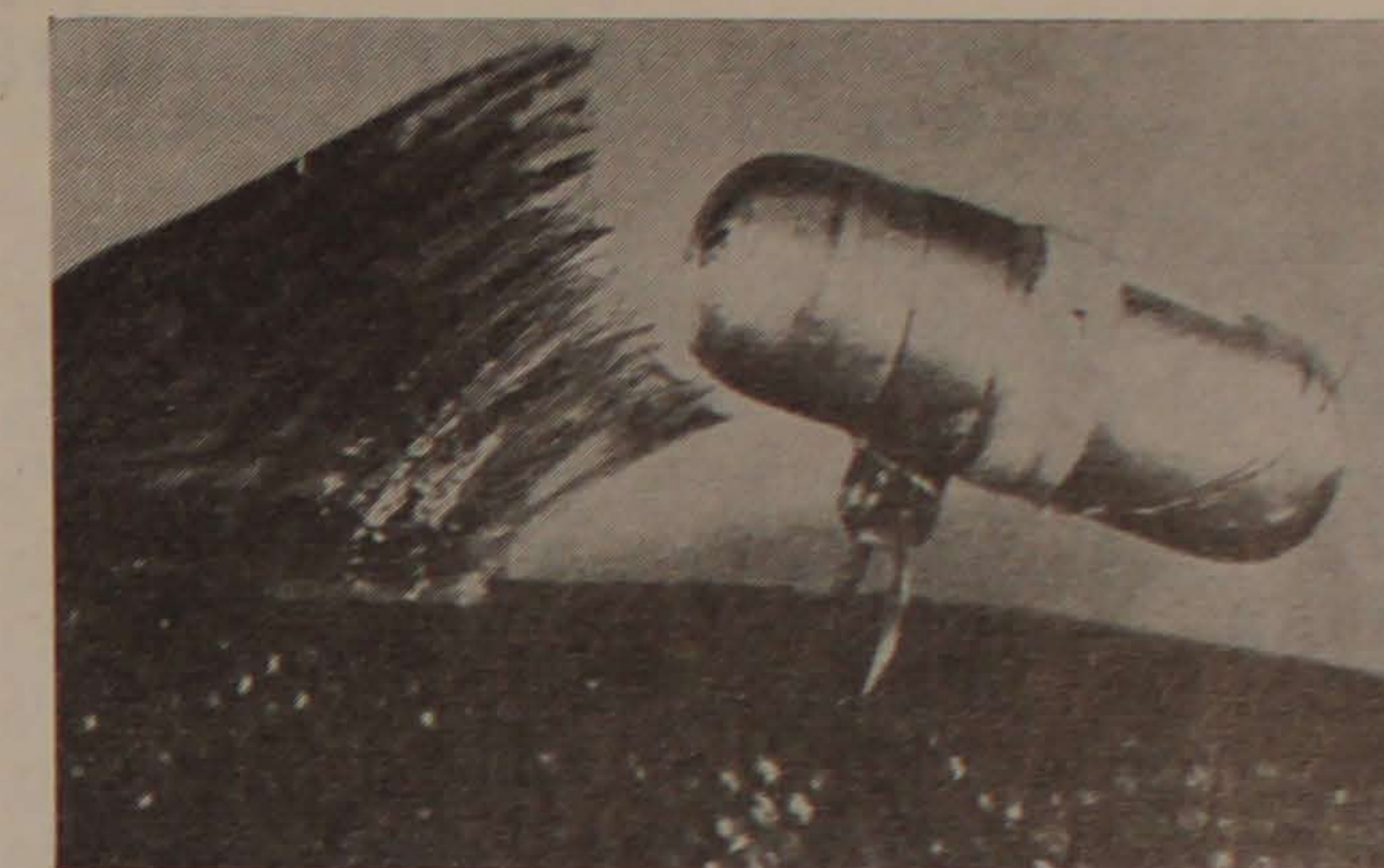
USA är som väntat föregångsland för dessa

men där gäddan blivit fåtalig genom hårt och ensidigt fiske, så att den s.k. skräpfisken tagit överhanden, har vi fått mycket god tillgång på gädda genom att runt dessa sjöar under några år utplantera levnadsdugligt gäddyngel med ca 1 st gäddyngel per kvm.

Med stöd av det anförda får jag framhålla, att i sjöar där förutsättning finns för gädda, men gäddan av olika anledningar inte kan fortplanta sig tillräckligt, är det en god investering att inplantera levnadsdugligt gäddyngel och sprida detsamma på lämpligt vattenområde med högst ett gäddyngel per kvm.

Nyköping i april 1962

Arvid Lurén
(Fiskerikonstulent)

»Sonic speaker» fäst i laxens rygg.

fiskradioanläggningar, men även Danmark och Tyskland har konstruerat liknande anläggningar. Den tyska är, enligt fiskmästare Öquists förmenande, att föredra. Sannolikt bygger den på studium av de amerikanska konstruktionerna. Den tyska versionen är mindre, lättare och lika effektiv som föregångaren.

»Fiskradion» kan givetvis apteras på alla fiskslag stora nog att bära en sändare.

F.ö. väntar sig fiskmästare Öquist stora saker av den omskrivna Lake trout, den snabbväxande, hårdiga och stridbara kanadensiska rödingen, om vilken så mycket skrivits. Han har Lake trout i den stora fiskuppfödningens anstalt i Gideå och han utsatte i fjol yngel i en tjärn »nägonstans» i södra länsdelen. Till våren skall han för sötvattenslaboratoriets räkning provfiska i tjärnen för att kontrollera tillväxten.

(V.-K.)

Reglering av trafiken i Ringsjön? Landsfiskalerna i distriktet omkring Ringsjön har till länsstyrelsen ingett förslag till hastighetsbestämmelser för trafiken på Ringsjön. De anser att hastighetsbegränsning för motorbåtar är påkallad bl.a. med hänsyn till fisket och badplatserna. Inom ett område av 300 meter från land bör fartgränsen för motorbåtar vara 6 knop. Vattenskidåkning bör inte ske inom ett område av 300 meter från land med undantag av start och landning, som dock skall ske vinkelrätt ut från och in mot stranden. Dock bör all vattenskidåkning vara förbjuden inom sådant område, där mycket folk brukar vara samlad, såsom allmän badplats eller liknande område. Såsom sådana får anses Sätötabaden och Gamla Boo inom N. Frosta och Snogeröds kommuner samt Hörby köpings fritidsområde på Östra stranden.

En liknande reglering av den störande och riskabla motorbåts- och vattenskidtrafiken har med hänsyn till fisket samt badandes och närboendes trevnad införts i ett flertal sjöar utomlands.

Omfattande försöksinplantering av regnbågslax inom Sjuhäradsbygden

Under innevarande vår har i följande reglerade sjöar insatts sammanlagt 1.440 kg 1-årig regnbågslax i en medelstorlek av 160 gr pr st, en del ex. 250 gr, nämligen i Åsunden och Såken inom Åtrans vattensystem, Ås-Tolken, Lysjön, Frisjön, St. Holsjön, Öresjöarna och Mark-Tolken inom Viskans vattensystem, Viaredssjön inom Rolfsåns samt Säven tillhörande Sävåns vattensystem. Dessutom har 34 kg insatts i 2 fiskdammar och i en liten rotononbehandlad tjärn.

Inplanteringen i Åsunden har bekostats helt av för denna sjö tillgängliga regleringsmedel. För Ås-Tolken och Öresjöarna-Tolken i Mark har tillgängliga regleringsmedel ej räckt till utan vederbörande fiskevårdsföreningar har bidragit dels med vad som fattats för inköp av fisken, dels med hela transportkostnaden. För övriga sjöar har resp. fiskevårdsföreningar och enskilda ägare bekostat inplanteringen. Sammanlagda kostnaden för dessa inplanteringar uppgår till närmare 11.000 kr, däri inberäknat transporterna.

Föregående höst har i Ås-Tolken, Viaredssjön och Öresjöarna utsatts 416 kg 1-somrig regnbågslax. Således av samma kläckning, men storleken på fiskarna var då endast 80—150 gr, i medeltal 100 gr. Tidigare har i tillopp till Ås-Tolken och Öresjöarna insatts små 1-somriga regnbågar.

Fiskeristyrelsen har efter förslag av distriktets fiskeriintendent godkänt inplanteringen i regleringssjöarna. För övriga sjöar har tillstånd till inplanteringen lämnats av fiskeriintendenten. Initiativet till de flesta av dessa inplanteringar har tagits av undertecknad och i en del fall har vederbörande fiskevårdsföreningar gjort framställningar om försöksinplanteringen.

Det kan nämnas att Fiskeristyrelsen försöksvis utsatt 500 st märkta regnbågslaxar av samma storlek och parti i Kungsbackafjorden i vår. En del återfångster har redan skett.

Regnbågslaxen härstammar från Amerikas västra delar, en del stammar gå ut i Stilla havet och en del uppehålla sig hela livet i sötvatten. Leken sker på våren i regel i rinnande vatten, men lär också kunna ske på grusbotten i sjöar. Hanarna bli lekmogna redan som 2-åriga (i enstaka fall som 1-åriga) och honorna som 3-åriga. Första tiden lever ungarna på plankton, senare på olika djurformer även luftinsekter och över-

går vid en storlek av 25—30 cm i huvudsak till småfisk.

I samtliga förutnämnda sjöar finnes småsik eller siklöja och i ett par av sjöarna även nors. Förutsättningen för ett lyckat resultat är nämligen att det i sjön finnes någon fiskart, som vistas på djupet och i det fria vattnet.

Regnbågslaxen tål något varmare vatten än laxöring och bäckröding, men däremot är den känslig för lågt pH-värde, det bör vara minst 6—6,5, och även för syrebrist i vattnet. Tillväxten är snabbare än hos de båda övriga arterna. Exemplar på 9 kg har erhållits i Amerika och här i landet har en storlek på 2,6 kg uppnåtts i slutet av tredje sommaren i dammar med utfodring. Regnbågens livslängd är kort, enligt uppgift 5—8 år. Så vitt känt är har några resultat av insättning i fria vatten ej uppnåtts i Sverige, kanske beroende på att yngel och mindre ungar kommit till användning. På flera platser i världen har däremot mycket lyckade resultat uppnåtts med denna fiskart.

För att de försök som nu skett skall bli till avsedd nytta och särskilt då för sportfisket, är det önskligt att de utsatta fiskarna icke bli uppfångade, innan de hunnit fortplanta sig, och att de bli skyddade under lektiden. Livsdugliga exemplar bör därför genast återutsättas.

Liksom för lax, laxöring och bäckröding gäller fångstförbud inom länet från den 1 sept. t.o.m. den sista febr. I Viskan nedom Kungsfors liksom i dess bivattendrag upp till första fall, som hindrar laxfiskar att gå längre upp i vattendraget, gäller förbudet från den 1 sept. och dessutom gäller ett minimimått av 35 cm.

Regnbågslaxen är på ryggen blågrå, på sidorna och buken silverglänsande, på ryggen och oftast även på sidorna besatt med en mängd små mörka, runda fläckar och längs sidolinjen ett lilaskimrande band, därav namnet. Laxöringen eller bäckforellen har inte så talrika mörka fläckar och dessutom även röda, buken är vit eller gulaktig.

E. A. Skoglund

Föreningen Statens Fiskeritjänstemän. Vid årsmöte den 17 mars 1961 på Hotell Gillet i Stockholm erhöll styrelsen följande sammansättning: Ordf.: S. J. Sjögren, v. ordf.: Å. Liedberg (nyval), sekr. o. skattm.: M. Stube (nyval), suppl.: K.-J. Gustafson, I. Stjerna-Pooth, revisorer: C. Puke, O. Kempe, suppl.: H. Alander, J. Weman.

Inflation i sportfiskevatten

I en artikel med överskriften »Gyllene vattendrag» skriver Daily Telegraph, att den höjning av markvärdena som ägt rum efter 1945 framförallt har visat sig i en rent astronomisk stegring av priset på lax- och öringfiske.

För ca 30 år sedan såldes rättigheterna för Holme Lacy sträckan i floden Wye. Fem sektioner såldes var för sig till pris från 46.500 kr¹ till 102.500 kr. Totalbeloppet var 450.000 kr, vilket motsvarar 90.000 kr per mile (1.650 m), och man undrar inte över att försäljningen var en sensation. Och detta var, som sagt, för 30 år sedan. Skulle dessa sträckor säljas nu, skulle försäljningssummorna säkerligen uppgå till ett sexsiffrigt tal — i pound alltså; motsvarande minst 1.500.000 kr.

Nu är fisket i floden Wye visserligen förstklassigt, men att även ett tredje klassens fiske kan uppnå ett gott pris bevisas av, att något så när motsvarande sträckor i floden Taw i North Devon, de s.k. Clinton Waters, 1958 betalades med 450.000 kr. Det rörde sig om 4 miles (6.600 m) enkel strand och 1 1/2 mile (2.475 m) dubbel strand, och den sammanlagda årliga fångsten uppgick till säger och skriver 125 laxar. Samma år betalades 4 miles (6.600 m) av floden Tay med något mer än 300.000 kr. Här uppgår den årliga medelfångsten till 204 laxar. Detta kan förefalla billigt, men man måste göra klart för sig att Tay ligger i Skottland, och sportfiskarna betalar höga pris endast för fisken, som ligger högst 200 miles (ca 30 mil) från London eller Midlands.

Den bästa floden i Skottland skall emellertid vara Dee, och 1955 såldes fisket på Lower Crathes sträckan, endast 1 1/4 mile (2.060 m), för 420.000 kr. Vidare en liten sträcka på 1.350 m vid Durriss Estate, 12 miles från Aberdeen, för 609.000 kr. Och 1959 avtog ägaren till en sträcka på 2 miles (3.300 m) av norra sidan av floden Tweed, strax ovanför Coldstream Bridge, ett bud på 712.500 kr.

Man måste dock tillägga, att laxarna också är dyrbara att fånga i Devon, ty i november 1960 såldes Pynes-fisket i floden Exe, som har varit i samma familjs ägo i över 250 år, för 345.000 kr. Och dessa 5 1/4 miles (8.660 m) flodstrand gav hela sista säsongen 214 laxar.

Under tiden 1868 till 1955 kontrollerades en sträcka på fem miles lax- och havsöringfiske på floden Tavy i South Devon av en förening, som dessutom hade 40 miles öringfiske längs

¹ För enkelhets skull anges värdet i kronor, varvid ett pound räknas som 15 kr.

tre mindre vattendrag. Fram till 1913 kostade ett fiskekort 12 s. 6 d. (ca 9: 50 kr) om året, men det var sällan någon utnyttjade detta. Efter första världskriget kom emellertid ett stort antal sportfiskare från när och fjärran, och priset på fiskekort steg undan för undan och var 1955 6 £ (90 kr). Då övertog privata intressen 4 miles (6.600 m) av högra stranden, föreningen upphörde och avlöstes av en klubb med begränsat medlemsantal. Gäster hade inte längre tillträde, och nu betalades 16 £ (240 kr) för rätten att fiska 4 dagar i veckan under säsongen. Ägaren till den högra stranden tar emot ett litet antal spön 3—4 dagar i veckan emot en avgift av 20 och 25 £ (300—375 kr).

Öringfiskena står på intet sätt tillbaka för laxfiskena i sportfiskarnas ynnest. Nyligen såldes sålunda egendomen Litchfield Manor, och man betalade för 1 1/2 mile (2.475 m) av floden Test, ovanför Whitchurch, ett belopp av 183.750 kr, vilket motsvarar ca 75 kr per meter.

Och 1960 betalades 475 m av ena stranden av floden Itchen med 52.500 kr eller inte mindre än 110 kr per meter.

Som vi ser av det ovanstående är det väl så viktigt att ha en välfylld plånbok som att äga ett spö.

J. C. Bogstad

(Ferskvandfiskeribladet 1961)

Utredning om fiskeristyrelsens laboratorieverksamhet. Statssekreterare Harry J. Wikström skall på jordbruksministerns uppdrag utreda organisationen av fiskeristyrelsens laboratorieverksamhet. Organen för fiskeristyrelsens undersöknings- och försöksverksamhet är starkt splittrade i lokalhänseende. Fiskeristyrelsen ligger i Göteborg. Sötvattenslaboratoriet är förlagt till Lovön intill Stockholm och Havsfiskelaboratoriet till Lysekil. Det sistnämnda laboratoriets hydrografiska avdelning är emellertid stationerad i Göteborg och på Stora Bornö.

Att sammanföra de sakkunniga på fiskeriforskningens område till ett laboratorium får betraktas som rationellt, säger statsrådet Holmqvist. Den nuvarande uppdelningen, som bl.a. försvårar kontakterna mellan personalen, har en historisk bakgrund och några bärande skäl för en sådan uppdelning anses inte längre finnas.

Jordbruksministern utgår från att fiskeristyrelsens administrativa enheter även i fortsättningen skall vara förlagda till Göteborg och utredningen skall i första hand inriktas på att söka förlägga ett sammanfört laboratorium i nära anslutning till styrelsens huvuddel där. Hr Holmqvist erinrar i sammanhanget om att Göteborgs universitet f.n. byggs ut med en naturvetenskaplig fakultet, som redan inrymmer ämnena botanik och zoologi. Frågan om denna del av den akademiska grundforskningen på området skall uppmärksammas.

102 laxar togs i Falkenbergs stads sportfiskevatten 1961

I Falkenbergs stads sportfiskevatten i Ätran fångades av sportfiskare under 1961 102 laxar. Dessa vägde tillsammans 386 kg. 1960 uppgick fångsten vid sportfisket till 56 laxar vägande 201 kg.

Bästa fångstmånaden var april med 44 och därefter kom maj med 27, juni med 14, juli med 12, augusti med 4 och mars slutligen med 1 lax. Den erhållna fisken utgjordes av lekvandrande lax. Största fisk hade en vikt av 10,5 kg och togs den 22 april.

Falkenbergs stads sportfiskevatten omfattar en sträcka av Ätran inom stadens område av 1,8 km, där fiske mot kort får bedrivas.

Dessutom fångades ett betydande antal havslaxöringar. Under mars månad erhöles 50 laxöringar.

Utöver denna fångst av lax, som således erhöles inom Falkenbergs stads område, kommer vad som erhöles vid det omfattande sportfiske som bedrivs utefter den flera mil långa ån ovanför Falkenberg.

G. E.

Försök med utsättning av regnbåglaxungar vid västkusten

Fiskeristyrelsen lät den 3 april i år utsätta 500 märkta ungar av regnbåglax i mellersta delen av Kungsbackafjorden vid Hallandskusten. Ursprungligen hade man planerat att utsättningen skulle ske i den allra innersta delen av fjorden för att fisken skulle få känning av sötvattensutflödena från Kungsbackaån och Rolfsån. Den ovanligt sena våren hade emellertid medfört att fjordens innersta del fortfarande var isbelagd, varför utsättningen fick ske längre ut i fjorden. Fisken hade av styrelsen inköpts från Laxforsens fiskodling i Anneberg. Regnbåglaxarna var ettåriga men hade redan uppnått en medelvikt på ca 1,5 hg/st. Fiskmästare N. G. Steffner från Älvkarleö utförde tillsammans med ett biträde märkningen med laxmärken. Man har nu att avvakta de upplysningar försöket kan förväntas ge om regnbågens tillväxt i saltvatten, dess vandringsdrift m.m. Motsvarande försök i Roskildefjorden på Själland har gett mycket höga återfångstiffror. Återfångstpremier på 5 kronor kommer att utbetalas.

SVERIGES ALLMÄNNA FISKEVÅRDSFÖRBUND

Styrelsens berättelse över verksamheten 1961

Styrelsen för Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund får härmed avlämna följande verksamhetsberättelse för år 1961.

Året har i hög grad präglats av ett intensivt arbete för att bygga ut förbundets organisation i syfte att effektivisera landets fiskevård samt förbättra och utvidga upplysningen i alla fiskefrågor.

Vid årsslutet fanns 15.000 medlemmar bokförda på förbundskansliet, vartill skall läggas medlemsantalet i länsfiskevårdsförbunden. Det totala antalet medlemmar kan således ej redovisas förrän till årsmötet 1962, i avvaktan på inkomsten av rapportblanketterna som utsänts till länsförbunden.

Under året har hela 28 helt nya föreningar anmält medlemskap direkt till förbundskansliet. I den mån de anslutna föreningarna från hela landet lämnat adresser till kansliet har de erhållit förbundets meddelanden, tidningar, fria medlemsblock, deltagarkort för pimpeltävlingar, filmlistor m.m.

Förbundsstyrelsens arbetsutskott har vid sidan av organisationsarbetet även lagt stor vikt vid att effektivisera upplysningen och sprida kännedom om med fiskevården sammanhängande problem. Genom årsmötets anslag 1961 från Fiskevårdsfonden har fiskevårdspärmar distribuerats ut till de anslutna föreningarna, försedda med särtryck av förbundets stadgar, rotenonhandledning, handledning i fiskevårdsområdeslagen m.m. Nya särtryck av fiskeriingeniör C. A. Schmidt i handledning för byggande av vallar, munkar och sättavstängningar är under utarbetande och kommer att utsändas tillsammans med anvisningar för fångst av vildmink i fiskevårdande syfte.

Emblem, förbunds nålar och plakett har även utarbetats och tillverkats under året enligt årsmötets uppdrag.

Tävlingsverksamheten har även haft en stor omfattning av betydelse för den kamrattliga sammanhållningen. Således har Pimpel SM anordnats i samarbete med »Året Runt» med distriktsvis ordnade uttagningstävlingar och final i Karlskoga den 5 mars 1961. Mästerskapstecknet för herrar gick

till E. Andersson i Linköping och för damer till Anita Hammarström, Stockholm.

Riksmetet avhölls föreningsvis den 11 maj, och prisbåten hamnade i Vaxholm hos Albert Sundin. Riksspinnat som liksom Riksmetet anordnas i samarbete med Dagens-Nyheter har avhållits som individuell tävlan för hela landet under tiden 16 juni till 15 juli, och prisbåten här gick till Hans Jönsson, Hälsingborg.

Förbundets Fiskevårdsfond har efter inkomna ansökningar anslagit 3.800 kronor till olika arbeten i 6 föreningar, samt 2.800 kronor till fiskevårdspärmar.

Fondens andel av det under året genomförda fiskevårdsloppet uppgick till kronor 11.209:77 och fondens behållning vid årets slut är 29.716:32.

Förbundskassan visar en förlust av kronor 1.823:99 för det gångna året. Då nämligen numera årsavgiften skall inbetalas efter årsskiftet har endast en ringa del inkommit under år 1961. Kassabehållningen i förbundskassan är vid årsslutet 18.287:16.

Räkenskaperna för Svensk Fiskeritidskrift har under året omlagts till att endast omfatta utgifter och inkomster för själva tidskriften, vilket skett i samarbete med Lantbruksförbundets aukt. Revisionsbyrå A.-B., Därvid har visats, att Svensk Fiskeritidskrift gått med en vinst av 1.116:35 kronor för år 1961.

Statsbidrag med 6.000 kronor har under 1961 retroaktivt beviljats förbundet för bidrag för täckande av underskottet för utgivningskostnaderna under år 1960.

Tidningen Amatörfiske-Nytt har lämnat en vinst av kronor 3.248:79 år 1961 och hade vid årsslutet en behållning av kronor 9.675:09. Den har utkommit i 8 nummer och samtliga föreningar har erhållit fria arkivexemplar.

Yttranden över remisser har avgivits under året på sedvanligt sätt.

Förbundsstyrelsen har under det gångna verksamhetsåret haft följande sammansättning:

Gunnar Ericsson, Vimmerby, ordförande, Curt Lindhè, Linköping, vice ordförande, Per Mattsson, Saltsjöbaden, sekreterare, och Erik Österman, Stockholm, vilka tillsammans utgjort förbundsstyrelsens arbetsutskott.

Övriga ledamöter av styrelsen har varit:

ordinarie	suppleanter
C. Puke, Lidingö,	H. Forslin, Gävle.
E. Gustavsson, Svartsjö,	I. Tengström, Västerås.
B. Lundgren, Östersund,	E. Halvarsson, Kälarna,
H. Wiederberg, Köping,	G. Skoog, Gävle.
S. Berg, Härnösand,	C. G. Hammarlund, Malmö.
S. Holmberg, Södertälje,	A. Svärd, Södertälje.
L. Stenberg, Karlstad,	N. Rune, Gräsmark.
R. Schmuul, Vänersborg,	G. Öquist, Örnköldsvik.
J. Gydemo, Skellefteå,	J. A. Grundström, Skellefteå.
S. Gustavsson, Kalmar,	S. Sandestig, Kalmar.
B. Berzins, Ugglehult,	G. Marklund, Teg.
S. Hjorting, Bollnäs,	vederb. suppl. i distriktet.
S. Hellqvist, Enskede,	» » » » »
P. Eriksson, Katrineholm,	» » » » »
E. Nilsson, Odensbacken,	» » » » »
N. Stanser, Bofors,	» » » » »
S. Lindén, Köpmannebro,	» » » » »
L. Bengtsson, Tibro,	» » » » »
Å. Löfgren, Eksjö,	» » » » »
H. Karlsson, Linköping,	» » » » »
V. Medin, Lessebo,	» » » » »

Av förbundet på årsmötet 1961 utsedda revisorer äro Erik Eriksson, Falun, och Carl Söderlund, Enskede, ordinarie, med Ingvar Carlsson, Fullerön, och Carl-Emil Hansson, Stockholm, som suppleanter. Som auktoriserad revisor har förbundet anlitat Lantbruksförbundets Revisionsbyrå A.-B.

Styrelsen har under 1961 sammanträtt den 18 och den 19 mars samt den 12 november, i Stockholm. Arbetsutskottet har haft flera sammanträden och dessutom stått i ständig telefon- och postförbindelse.

Tidskrifternas och förbundets ekonomiska ställning i övrigt den 31 december 1961 framgår av revisionsberättelsen.

Stockholm den 31 januari 1962.

Arbetsutskottet

enligt uppdrag:

Per Mattsson, sekr.

Gunnar Ericsson, ordf.

Curt Lindhè, vice ordf.

Erik Österman

VÄSTERBOTTENS SÖDRA FISKEVÅRDSFÖRBUND

Årsmöte

Förbundet höll sitt årsmöte i Umeå Folkets Hus den 28 april, då ett flertal av de anslutna föreningarna sändt ombud och dessutom ett stort antal övriga intresserade var närvarande. Förbundets ordförande hemmansägare Karl Haglund, Gafsele, utsågs till stämmans ordförande och Georg Marklund, Teg, till dess sekreterare. Huvudpunkten vid förhandlingarna var nog konfirmerandet av föregående årsmötets beslut om en sammanslagning av Västerbottens båda fiskevårdsförbund. Detta blev också årsmötets beslut och därmed har den en gång tillsatta kommittén i stort sett slutfört sitt arbete. En del stadgeärenden i samband med sammanslagningen upptogs till diskussion och skulle den tillsatta interimsstyrelsen få i uppdrag att sammanjämka förslagen. Till interimsstyrelse omvaldes den sittande styrelsen med dess arbetsutskott.

Frågan om förbundets fortsatta premiering av föreningarnas fångande av mink vållade en stunds debatt. Årsmötet beslöt att premie även för år 1961 skulle utgå och tillerkände Fällforsås samt Överklintens fiskevårdsföreningar vardera 75:— kronor.

Förbundets sekreterare, Georg Marklund, gav en återblick på de gångna tio åren, varvid framkom många positiva åtgärder som förbundet medverkat till. Han hoppades att den nu beslutade sammanslagningen av södra och norra förbunden skulle konsolidera verksamheten och ge den större resurser för framtiden.

Jägmästare C. H. Hallgren, som är förbundets ombud i Vattendomstolens olika mål, uttalade sin tillfredsställelse över laxtrappans tillkomst i Stornorrfors men påtalade samtidigt faran av AB Svenska Bowaters trämassfabrikens begäran om utsläpp i Ume-älv av sitt spillvatten vid en nyplanerad trämassfabrik. Årsmötet uppdrog till hr Hallgren att i Förbundets namn bevaka fiskets intresse därvidlag.

Årsmötet — det sista i sitt slag — var intressant och lärorikt för många som ej tidigare haft tillfälle följa verksamheten.

Georg Marklund.

Styrelsen har bestått av hem.äg. Karl Haglund, Gafsele, ordf., förvaltare Sven Johansson, Vindeln, vice ordf., kontorsföreståndare Georg Marklund, Teg, kassör och sekreterare, byggmästare Otto Johansson, Vindeln, hem.äg. Alfred Johansson, Öreström, Öredalen, samt fiskerikonstulent Artur Rimfält, Umeå, utsedd av hushållningssällskapet och hem.äg. Seth Dahlgren, Vännäs, utsedd av länets fiskerinämnd.

Beträffande förbundets ekonomi framgår det av kassaredegörelsen att förbundet den 31/3 1962 hade en behållning av kronor 1.390:96. Kassaomslutningen har utgjort kronor 1.913:66. Från länets hushållningssällskap har för verksamheten erhållits kronor 750:—, för vilket styrelsen uttalar sin tack-samhet.

Styrelsen och dess arbetsutskott har under året haft 4 sammanträden. Telefonkontakt har dessutom vid ett flertal tillfällen hållits inom styrelsen.

Genom förbundets tidigare beslut om en samman-slagning med Västerbottens norra fiskevårdsför-bund har verksamheten under 1961 kännetecknats av arbete därmed. Sålunda har gemensamma sam-manträden med representanter för de båda för-bunden hållits för utarbetande av stadgar den 26/8 i Robertsfors och den 18/11 1961 i Umeå. Förslag till stadgar föreligger nu och kommer att delgivas års-mötet. I detta sammanhang vill styrelsen meddela att länets fiskerinämnd anslagit kr. 2.000:— för den allmänna verksamheten 1962 under förutsätt-ning att länets båda fiskevårdsförbund sammanslås.

I väntan på den definitiva sammanslagningen av förbunden har arbetet utåt till en del blivit lidande av förstäneliga skäl. Förbundet har under året icke varit anslutet till något riksförbund.

Som en glädjande tilldragelse kan noteras att laxtrappan i Stornorrfors, för vilkens tillkomst förbundet tagit aktiv del, synes väl fyllt sitt ändamål under år 1961. Sålunda beräknas att 4.000 lax och havslaxodling under året passerat densamma. Önskvärt vore om man kunde hoppas att det stora flertalet av dessa vandrat vidare till reproduktionsbottnarna uppefter Vindelälven och endast ett fåtal gått åt Uman och därmed förlorats för vidare avel. Ovisst är också hur många fiskar som strax efter trappuppgången dragits in i den starka sugströmmen mot kraftverkets intagsgrindar och där gått sin undergång till mötes.

Ett tecken på vaknat intresse som är värt att lägga märke till är också den turistdrive, som före-trädare för Bjurholms kommun tagit under 1961. Turismen är en näring vars betydelse förbundet städse framhållit, bl.a. genom utgivande av två upp-lagor av en vägledningsbroschyr som tillställts hotell, turistbyråer, sportfiskeaffärer m.fl. Det är förbundets förhoppning att det initiativ som tagits i Bjurholm skall utvecklas vidare och att samarbete kommer till stånd mellan olika kommuner till båt-nad för både befolkningen och fiskevården. Från förbundets befullmäktigade ombud i vattendomstols-frågor jägmästare Hallgrens rapport till styrelsen för 1961, kan bl.a. andragas följande:

Vid domstolssammanträde den 1 mars 1961 be-tonades den tidigare uttalade risken för att upp-gående laxfiskar under det låga vattenståndet vin-tertid skulle komma att förintas. Önskemål fram-fördes om att den inestängda fisken skulle få till-varatagas. De grunda höljorna voro rena dödsfäl-

lor för fisken, där de genom kvävning skulle kom-ma att dö.

Vid sammanträde i maj 1961 framfördes yrkande om ökad vattensläppning vintertid och förbättrade uppgångsmöjligheter till Smörbäcken och Idebäcken liksom om iordningsställande av ordentliga djup-höljor. De inför domstolen avgivna vittnesmålen från befolkningen om den stora kvävningsskörden bland laxen i höljorna gav styrka åt förbundets påpekande. Vidare framfördes önskemål att försök skulle göras med s.k. bubbelridåer för att leda fisken rätt, d.v.s. efter trappuppgången förbi Umans tillflöde och mot Vindelälven, samt om ett skydd mot en nedgång till intagsgrindarna.

Vid en vattendomstolssyn i okt. 1961 var också förbundets ombud närvarande, då bl.a. korttids-regleringens inverkan på fisket stod på dagord-ningen. Dygnsregleringens katastrofala inverkan på produktionen av fiskföda i strandzonerna upp-märksammades därvid.

Med avgivande av denna berättelse vill styrelsen tacka för det förtroende som förbundet åtnjutit och visats under de gångna 10 åren som förbundet ar-betat. Ett givande samarbete har städse rått med Hushållningssällskapets fiskeri- och övriga tjänste-män liksom med föreningarna ute på arbetsfältet och många enskilda. Det är förbundets förhopp-ning att det varit till nytta genom sporrande till fiskevårdsåtgärder och tillvaratagande av fiskein-tressen i den mån förbundet haft ekonomiska möjligheter och resurser. Styrelsen är medveten om att ännu mycket är ogjort som borde göras, t.ex. beredande av fiskväg för vandringsfisken i olika vattendrag, kamp mot ogräsfisk och mink, rationel-lare utnyttjande av fiskevatten genom ett allsidi-gare fiske, organisationsfrågor m.m. m.m.

Det är vår förhoppning att de som komma att fortsätta arbetet inom de sammanslagna förbunden får allt det stöd och det ekonomiska underlag som behövs för att ett verkligt arbete skall kunna utföras. Med förhoppning om att det levande fiske-vårdsintresset skall växa vidare och få allt större inflytande önskas lycka till för det gemensamma förbundet för Västerbottens län.

Teg den 10 april 1962.

Karl Haglund Artur Rimfält Georg Marklund
Otto Johansson Sven Johansson Alfr. Johansson
Seth Dahlgren

Fiskerikonstulenterna. Lantbruksstyrelsen har den 8 mars förordnat följande personer till fiskerikon-sulenter i lönegrad Ao 19 hos följande hushållnings-sällskap, nämligen E. G. A. Andersson, Stockholms läns och stads; K. W. Zettergren, Östergötlands läns; A. G. Christiernsson, Kalmar läns; E. O. Norin, Ble-kinge läns; I. H. Anheden, Kristianstads läns; G. Ed-man, Hallands läns; G. I. M. Ivarsson, Göteborgs och Bohus läns; N. G. H. Forslin, Gävleborgs läns; A. R. Stark, Västerorrlands läns; N. B. Lundgren, Jämt-lands läns; E. E. Strandberg, Västerbottens läns; och E. A. G. Mattson, Norrbottens läns.

Detta beslut har hos Kungl. Maj:t överklagats av fiskerikonstulenterna P. Mattson och U. Lundin, som anser sig böra ifrågakomma för tjänsterna hos Stockholms läns och stads resp. Kalmar läns hus-hållningssällskap.

KORTA DRAG

Kraftverksplanerna i Mörrumsån. Sydkrafts pla-ner att i Mörrumsån i stället för de nuvarande kraftverken vid Hemsjö — Hemsjö övre och Hem-sjö nedre — anlägga två nya kraftverk går kam-maradvokattfiskalsämbetet delvis emot i sitt ytt-rande till Söderbygdens vattendomstol. En prelimi-när bedömning har, säger ämbetet, givits vid handen att hinder i tillåtlighetshänseende inte bör föreligga beträffande anläggandet av nya Hemsjö övre kraftverk. Ifråga om nya Hemsjö nedre kraftverk hävdas däremot, att det blir så stora skador på laxfisket, att hinder mot företaget får anses möta enligt vattenlagen.

Enligt ämbetets beräkningar skulle genom nya Hemsjö nedre kraftverk 55 proc. av Hemsjöområ-dets kvarvarande lekområden för lax gå till spillo. Skall denna skada kompenseras genom smoltutsät-ning behöves 45.000 smolt per år. Med en årskost-nad av 135.000 kr blir kapitaliserade värdet 3 milj. för smoltutsättningen, ett belopp som stiger till 4 milj. om skalan ej kan kompenseras genom smolt-odling. Till denna skada kommer den som utbygg-naden av nya kraftverket kan medföra för laxpro-duktionen inom Härnäsområdet. En 10-procentig skada kan anses motsvara ett värde av ca 50.000 kronor.

Ämbetet håller före, att domstolen vid pröv-ningen av tillåtlighetsfrågan inte kan utgå från att skadan på laxfisket med säkerhet kan kompenseras genom odlingsåtgärder. Utbyggandet av nya Hem-sjö nedre kraftverk får vid sådant förhållande anses utgöra väsentligt förfång för fiskerinäring av större betydelse. Under alla förhållanden, dvs även en-ligt odlingsalternativet, kan ämbetet inte finna de ekonomiska villkoren uppfyllda. I sammanhanget anmärkes att Sydskraft inte redovisat skador som uppkommer under byggnadstiden. Ämbetet före-ställer sig att uppkommande grumlingar kan bli ytterst besvärande för driften vid Mörrums bruk.

I sin inlaga går ämbetet även in på frågan om fis-keskadeförebyggande åtgärder. Vad angår av bolaget föreslagna fisktina vid Marieberg och fiskfälla vid nuvarande Hemsjö nedre regleringsdamm vill äm-betet inte motsätta sig Sydkrafts begäran om för-söksverksamhet. Dock tror inte ämbetet att resul-tatet av försöksverksamheten blir av större värde för bedömningen i målet.

Stor smoltanstalt vid Lule älv. I Hedensfors vid Lule älv i närheten av Boden har Vattenfallsstyre-lsen påbörjat byggandet av en anstalt för uppfödning och förvaring av laxsmolt, som uppges bli Vatten-falls största. 20 bassänger stå nu färdiga att mot-taga 150.000—200.000 smolt från Vattenfalls odling-ar i Skåne och Småland. Meningens är att laxungar-na skall anlända på hösten och övervintra i bas-sängerna, som vintertid uppvärmas genom plast-slangar med rinnande varmt vatten. Ytterligare 36 kar skall inrymmas i en 117 m lång och 14 m bred byggnad.

Försök med tryckluft i Hyttödammen i vinter. För att möjliggöra övervintring av de under som-maren i den 13 ha stora Hyttödammen vid Älv-karleby laxodling uppfödda laxungarna har man i

vinter igångsatt försök med genomluftning av vatt-net med hjälp av tryckluft. En Atlas Copco-kom-pressor driver luften genom plastslangar med hål, som lagts ut på dammbotten på en ca 300 m lång sträcka, som härigenom hålles genomluftad och isfri. En ridå av luftbubblor har också lagts fram-för själva dammvallen för att skydda den mot isens tryck. Kontinuerliga prov över syrehalt, plankton etc. har tagits.

Av vinterns erfarenhet framgår att man kan lägga plaströren direkt på botten utan att — som man förut trott — riskera att luften skall röra upp bottenlammet. Man räknar med att anordningen även skall möjliggöra en tidigare islossning och ut-fiskning med därav betingad tidigare återfyllning för sommarens nybesättning.

Lyckas försöket bör metoden medföra en stor besparing, då de övervintrande laxungarna i dam-men får nöja sig med dammens naturföda, medan de i betongdammarna måste matas med nötlever. För vinterutfodring av 150.000 laxungar beräknas då åtgå 10—15 kg lever om dagen till en samman-lagd kostnad av ca 6.000 kr.

Undersökningar av flodkraftens ekologi. För på-gående studier vid Zoologiska institutionen i Lund av flodkraftens ekologi ansöker professor Per Brinck, Lund, hos kmt om ytterligare bidrag på 12.500 kr utöver tidigare erhållna 13.000 kr. Undersökningsplatser för arbetet, som utföres av fil. mag. Sture Abrahamsson, Lund, är i Skåne Røgle Dammar och Villa Märgelgravar i Sydskåne, All-gunnen i Småland, Sämsjön i Västergötland, Rocken i Värmland, Linghed vid Svärdsjöån i Dalarna. Ovensjö Ånge vid Ljungan i Medelpad samt i Jämt-land Kälarne vid Ansjön, Mörsil vid Indalsälven och bakvattnet vid Anjan.

Kronovattnen i Västerbottens län. Kronans fiske-vatten ovan odlingsgränsen i Västerbottens län be-räknas uppgå till ca 800, varav samerna har veto-rätt i ca 150. Allmänheten erhåller fiskerätt i de tillgängliga vattnen genom att lösa fiskekort, vilka är av två olika slag, för sommarfiske eller vinter-pimpling. Efter särskild prövning säljes också till-ståndsbevis för vissa vatten, där en fortlöpande kon-troll anses behövlig. En del nya vatten har frisläppts under senare tid, då samerna själva ej hinner fiska i dem, varför beståndet tenderar att bli småväxt.

Försäljningen av fiskekort och tillståndsbevis uppgick till:

År	Fiskekort	Tillståndsbevis
1950	1.699	821
1954	4.895	5.459
1956	9.899	10.935
1960	9.696	10.738

1961 lämnade försäljningen en inkomst av ca 100.000 kr.

Inventering av fiskevatten i Norrbottens län. En trots allt välbehövlig komplettering av Fiskefräm-jandets fiskevattensförteckning har igångsatts i Norrbottens län, där turistföreningen påbörjat en utredning angående för fritids- och sportfiske lämp-

liga vatten. Man planerar att inventera 300 olika områden inom fyra älvdalar från fjällen till kusten beträffande fisktillgång, kommunikationer, inkvartering m.m. De insamlade uppgifterna skall ställas till allmänhetens förfogande genom en sportfiskebyrå i Luleå. Ett anslag på 30.000 kr har erhållits för utredningen av Längmanska fonden.

Stora förhoppningar på Råne älv efter nedlagd flottning. Inför sannolikheten att årets flottning i Råne älv, som utfaller vid kusten mellan Lule och Kalix älvar, blir den sista, planerar man att genom olika organisations- och förbättringsåtgärder förvandla Råne älv till ett »fiskeeldorado» — en i dagspressen i samband med fiskevårdsplaner i hög grad missbrukad term. Då Råne älv är relativt stor — längd 213 km, nederbördsområde 4.160 km² (därav 2,6 % sjöar); till jämförelse kan nämnas att Mörrumsån är 175 km med ett nederbördsområde av 3.380 km² — samt lax, havsöring och flodvandrande sik, den senare i stor mängd, går upp i ån, som i sjöarna utom de vanliga fiskslagen även har gös och i sitt övre lopp öring och harr, synas förutsättningar att nå resultat av värde också föreligga.

Fiskerinämnd planeras i Arvidsjaurns socken. Går allt enligt planerna kommer Arvidsjaurns socken att inom en snar framtid begåvas med en fiskerinämnd. En sådan finns tidigare i Norrbotten endast inom Jokkmokks socken.

Den 13 april hölls ett förberedande sammanträde i Arvidsjaur med bl.a. representanter för Norrbottens hushållningssällskap närvarande. Det resulterade i att allmänningstyrelsen skall inbjuda kommunen och domänverket till ett möte för bildande av fiskerinämnd.

Nämndens ändamål blir att verka för rationell fiskevård inom socknen. I verksamhetsprogrammet ingår bl.a.:

- 1) Lämna råd och upplysningar i fiskerifrågor som berör socknen.
- 2) Söka bereda fiskemöjligheter åt inom socknen boende och åt gästande turister.
- 3) Ta initiativ till ansökan om anslagsmedel till fiskevårdsarbetet.
- 4) Inventera fiskevattnen.

Det är inte meningen att nämnden ska inkräkta på byalagens och fiskevårdsföreningens arbete och möjligheter att, liksom tidigare, komma i åtnjutande av bidrag utifrån, t.ex. bensinskattemedel.

Det var Arvidsjaurns sockenallmänning som på rekommendation av Norrbottens hushållningssällskap kallat till sammanträdet, som leddes av allmänningens ordförande köpman Sven Carlsson, Glommerträsk. Även Arjeplogs sockenallmänning var representerad. För hushållningssällskapet närvarar fiskeriintendent I. Sörensen och fiskerikonstulent Uno Lappea. Domänverket representerades av jägmästare O. Genschel och Arvidsjaurns turistnämnd av dess ordförande Gunnar Schenström.

En omstridd norsk lag för sportfiske. Det norska Stortinget har nyligen givit departementet fullmakt att förbjuda sportfiske vid kusten på söndagsdag på sådana platser, där det införts särskild bevakning — för efterlevnaden av söndagsfiskeförbudet för yrkes- och binäringsfisket. Anledningen härtill är att den stora skaran söndags-sportfiskare på vissa platser skadat den utestående redskapen vid sitt sportfiske. Förstöring av redskap och tjuv-

vittning av »utomstående» har också förekommit under söndagarna, då yrkesfiskarna håller sig hemma och sportfiskarna »kan göra vad de vill».

Lagen har väckt starkt motstånd från sportfiskarehåll och betecknas av »Fiskesport» som »en sjikanos lovending». Man förnekar att »verkliga sportfiskare» gör sig skyldiga till sådan skadegörelse, även om vissa »fritidsfiskare, söndagsfiskare, »uvedkommende» eller hva som helst» skulle göra det. Eventuell skadegörelse bör betraktas som en ren polissak och behandlas som sådan. — En argumentering som knappast kan anses invändningsfri. Den eventuella förekomsten av »verkliga sportfiskare» synes icke göra förekomsten av en annan kategori sportfiskare mindre verklig eller minska behovet av en reglering av deras fiske.

Fiskeriministern framhåller också, att lagen endast kommer att brukas starkt restriktivt, på enstaka aktuella platser.

Jämför förhållandena på vissa kuststräckor här i landet.

Svenskt rovfiske i Norge. Inspektören för söt-vattensfisket i Norge, Joakim Harstad, är mycket förbittrad över invasionen av svenskar på fjällvattnen i Namdalen i Trøndelag, där de går alltför hårt åt fiskbestånden. Rovdriften blir alltför stor när svenskarna kommer i tusental, uttalar inspektör Harstad.

S.-D.

Klagomålen gäller tydligen närmast pimpelfisket från is.

SVENSK FISKERI TIDSKRIFT

Utkommer med ett häfte per månad. Prenumerationspris 15:— kr per år (inkl. medlemsavgift i Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund). Kollektiv prenumeration 13:— kr. Prenumeration för yrkesfiskare 10:— kr. Prenumeration direkt hos distributören.

Äldre årgångar av SFT säljas av distributören i mån av tillgång. Före 1935 3:—; 1935—47 4:—; 1948—50 5:—; 1951—61 7:— pr årgång.

Red.: Fil. dr O. Olofsson, Planetgatan 15, Lund 2. Tel. 150 98.

Prenumeration } Kamrer S. Ströhm,
Distribution } Gyllenkroks allé 5, Lund.
Annonser } Tel. 174 75, bost. 123 50.

Postgiro: 9 04 92, Lund.

ANNONSTARIFF (pris pr införande):

1/1 sida (210×150 mm) 150:—
1/2 sida (105×150 eller 210×75 mm) 80:—
1/4 sida (52×150 eller 105×75 mm) 45:—
1/8 sida (26×150 eller 52×75 mm) 25:—

Rabatt vid beställning av annons i 6 häften under året 15 %, i 12 häften 25 %.

OBS! Anmäl varaktigt adressförändring till distributören!

Enkelknutna, Dubbelknutna eller Knutlösa?

Tvinnade eller heldragna?

Nylon, perlon, kuralon, terylene eller Polyeten?

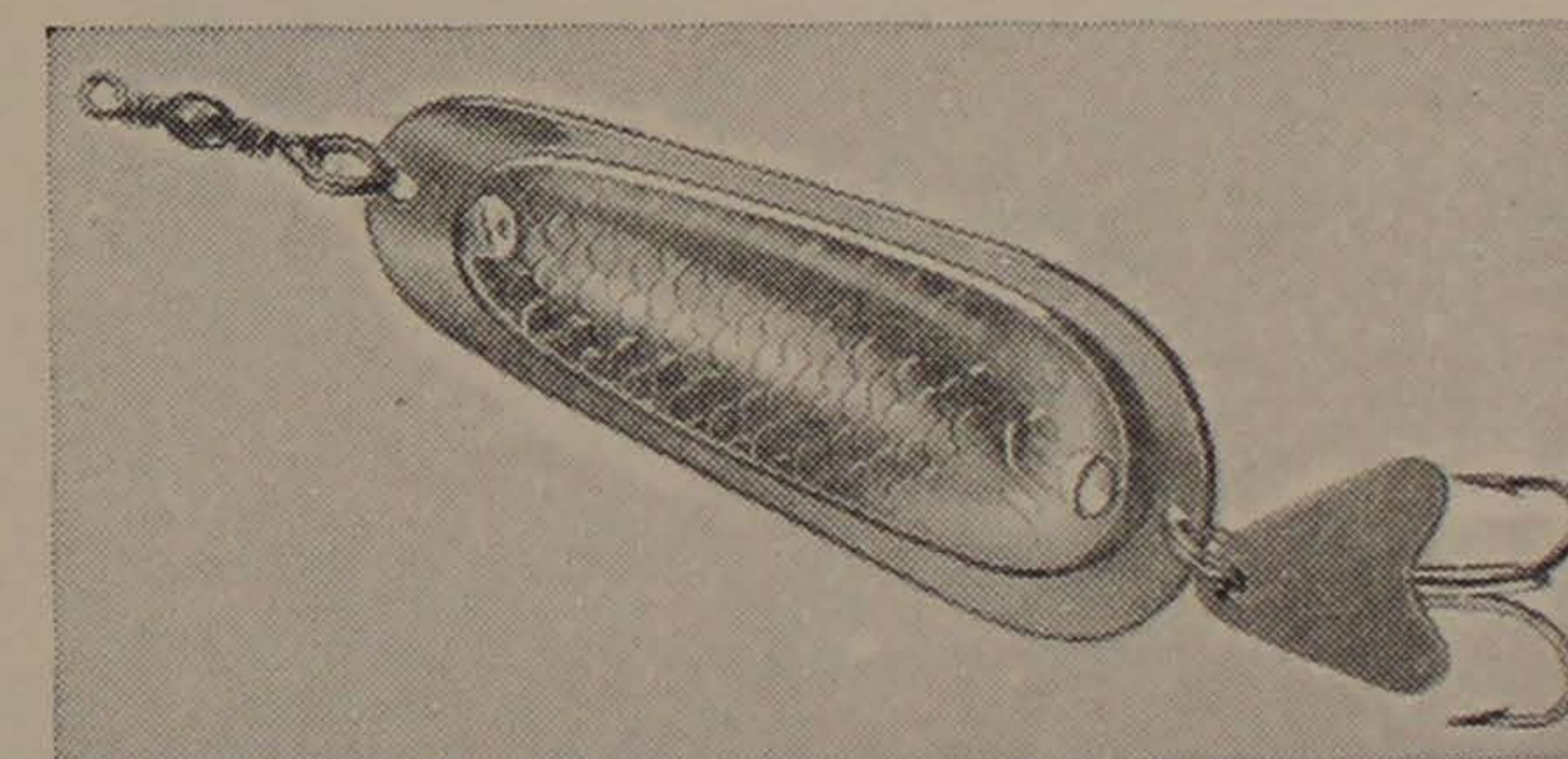

Vi äro fackmän på området med välsorterat lager och lämna sakliga upplysningar om garner, tälvar, konstfibernet och knutar.

Lundgrens Fiskredskaps-Fabrik A/B

Storkyrkobrinken 12, STOCKHOLM C

Tel.: (010) 20 10 22, 10 21 22

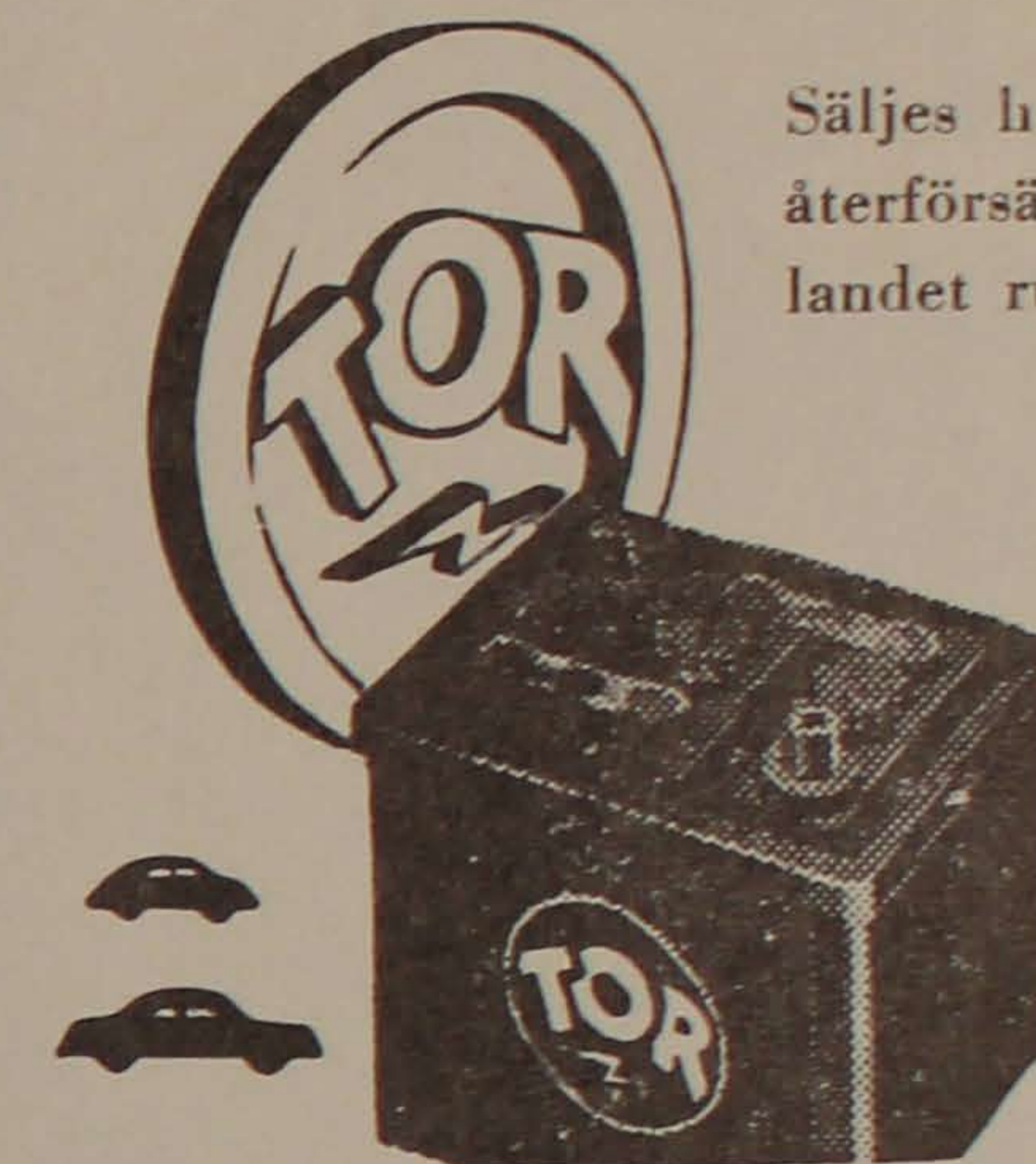
Sportfiskeredskap, Ryssjor, Nät, Mjärdar m.m.

Katalog gratis och franco

AB Malmö Fiskeredskapsaffär
Malmö

**SNABB
SÄKER
START**

året runt

Säljes hos återförsäljare landet runt

AB Accumulatorfabriken TOR

Norbergsgatan 3, Malmö - Tel. 803 20

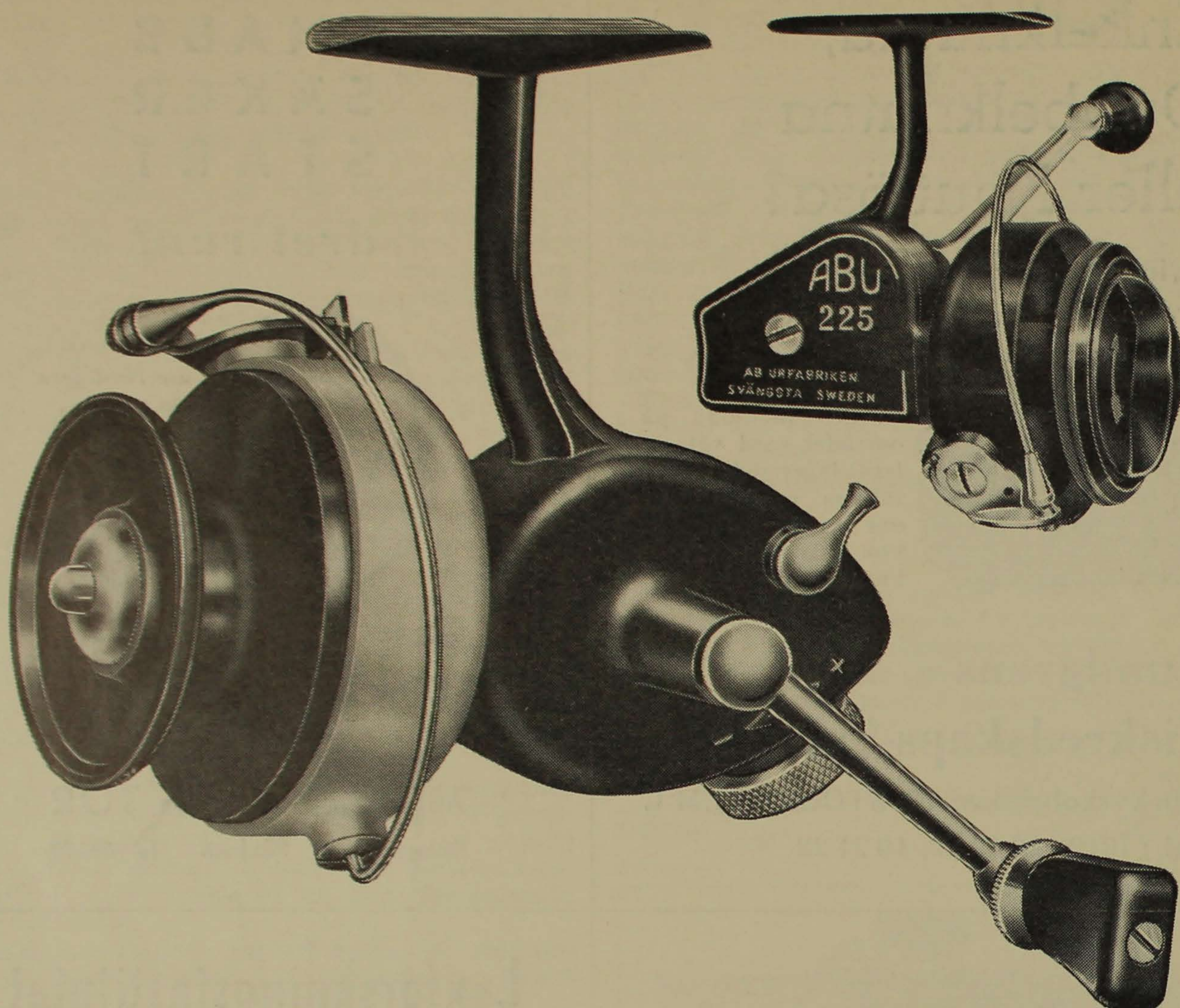
Laxforskningsinstitutet

En befattning som fiskmästare är till ansökan ledig vid institutets laboratorium och laxodling i Älvkarleö.

Lön efter överenskommelse.

Ansökan åtföljd av meritförteckning samt uppgift om tidigaste tillträdesdag ingives senast den 10 juni 1962 till Laxforskningsinstitutet, Bankgatan 8, Sundsvall, telefon 060 — 174 19.

Gynna
Tidskriftens
Annonserer

VÄLJ HASPELUTRUSTNING AV VÄRLDSMÄSTARKLASS

ABU 444 är marknadens mest sålda haspelrulle. Och undra på det — det har ännu ej hållits ett världsmästerskap i längd (i 30-gramsklassen), som ej hemförts med en ABU 444.

- ABU 444 passar för de flesta fiskar och vatten
- Saltvattenbeständig och med eloxerad spole
- Lätt åtkomlig slirbroms
- Backspärren sitter perfekt placerad baktill och kan regleras med tummen, utan att veven släppes
- Knarr varskor när fisken rusar
- Prismakuggar ger ljudlös gång
- Oöm och tar liten plats vid transport — såväl bygel som vev kan fällas mot vevhuset
- Trots överlägsna egenskaper är priset endast 49:-
- Lämpligt spö till ABU 444 är exempelvis ABU Suecia 340 eller ABU Adjusto. Båda dessa spön säljes med Svängstas nya helgaranti.

Nyhet för året: ABU 225 • ABU 225 är tillverkad av eloxerad lättmetall • Garanterat saltvattenbeständig • Spole av armerad pansarbakelit och kugghjul av snäckdrevstyp • Frikopplingsbar backspärr, lättåtkomligt placerad • Slutet, rostfri bygel • Refflad fotplatta.

Spolen rymmer 200 m 0,25 eller 140 m 0,30 mm ABULON. Vikt 215 g kr 39:50 Extra spole kr 8:-. Lämpligt spö: ABU Suecia 300 eller Record 215. I Svängstas stora haspelerie finns rullar från kr 39:50 till kr 128:- och spön från kr 15:75 till kr 175:-. Samtliga priser i annonsen är riktpriiser.

Satsa på Svängsta när det gäller haspelustrustning!

AB URFABRIKEN
SVÄNGSTA

ABU

RECORD

